

31992L0043

1992 7 22

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 206/7

TARYBOS DIREKTYVA 92/43/EEB
1992 m. gegužės 21 d.
dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

įvairovę, gali tam tikrais atvejais prireikti palaikyti ar netgi skatinti žmogaus veiklą;

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 130s straipsnį,

kadangi valstybių narių europinėje teritorijoje natūralių buveinių būklė nuolat blogėja, ir vis didėja rūšių skaičius, kurioms gresia didelis išnykimo pavojus; kadangi buveinės ir rūšys, kurioms gresia išnykimas, sudaro Bendrijos gamtos paveldo dalį, o jų išlikimui kylantys pavojai dažnai nepaiso valstybinių sienų, todėl joms išsaugoti reikalinga imtis priemonių Bendrijos mastu;

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

kadangi, atsižvelgiant į grėsmę tam tikriems buveinių tipams ir tam tikroms faunos ir floros rūšims bei siekiant kuo anksčiau įgyvendinti jų išsaugojimo priemones, būtina juos apibrėžti kaip prioritetinius;

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi tam, kad galima būtų atstatyti ar palaikyti Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių gerą apsaugos būklę, būtina pagal nustatytą grafiką steigti specialias saugomas teritorijas, siekiant sukurti vientisą Europos ekologinį tinklą;

kadangi aplinkos kokybės išsaugojimas, apsauga ir gerinimas, įskaitant natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugą, yra svarbiausias Bendrijos bendras tikslas, kaip nurodyta Sutarties 130r straipsnyje;

kadangi visos tokios įsteigtos teritorijos, įskaitant tas teritorijas, kurios dabar ar ateityje bus paskelbtos specialios apsaugos teritorijomis pagal 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvą 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos ⁽⁵⁾, turės būti įtrauktos į vientisą Europos ekologinį tinklą;

kadangi Europos bendrijos aplinkosaugos politikos ir veiksmų programa (1987-1992) ⁽⁴⁾ numato gamtos ir gamtinių išteklių apsaugos priemones;

kadangi kiekvienoje tokioje įsteigtoje teritorijoje tikslinga įgyvendinti būtinas priemones, atsižvelgiant į siekiamus apsaugos tikslus;

kadangi šios direktyvos tikslas — skatinti biologinės įvairovės palaikymą, atsižvelgiant į ekonominius, socialinius, kultūrinius ir regioninius reikalavimus, todėl ši direktyva prisideda prie bendro subalansuotos plėtos siekio; kadangi siekiant išlaikyti biologinę

kadangi specialių saugomų teritorijų steigimui tinkamas teritorijas siūlo valstybės narės, bet kadangi vis dėlto turi būti nustatyta

⁽¹⁾ OL C 247, 1988 9 21, p. 3 ir OL C 195, 1990 8 3, p. 1.

⁽²⁾ OL C 75, 1991 3 20, p. 12.

⁽³⁾ OL C 31, 1991 2 6, p. 25.

⁽⁴⁾ OL C 328, 1987 12 7, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 103, 1979 4 25, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 91/244/EEB (OL L 115, 1991 5 8, p. 41).

tvarka, kuri išskirtiniais atvejais leistų paskelbti saugoma teritoriją, kurios valstybė narė nepasiūlė, bet kurią Bendrija laiko svarbiau prioritetingo buveinių tipo ar prioritetingos rūšies palaikymui ar išlikimui;

kadangi būtina tinkamai įvertinti bet kurį planą ar programą, kuri galėtų turėti reikšmingą poveikį esamos ar ateityje numatytos įsteigti saugomos teritorijos apsaugos tikslams;

kadangi pripažįstama, kad priėmimas priemonių, skirtų skatinti Bendrijos svarbos prioritetingų natūralių buveinių ir prioritetingų rūšių apsaugą, yra bendra visų valstybių narių pareiga; kadangi vis dėlto kai kurioms valstybėms narėms tai gali būti per didelė finansinė našta, nes, viena vertus, tokios buveinės ir rūšys Bendrijoje yra nevienodai pasiskirsčiusios, kita vertus, principas „moka teršėjas“ gamtos apsaugos atveju gali būti taikomas tik gana ribotai;

kadangi dėl to susitarta, kad šiuo išskirtiniu atveju turėtų būti teikiamas bendras Bendrijos finansavimas, Bendrijos sprendimais numčius skirtų išteklių ribas;

kadangi žemėnaudos planavimas ir plėtros politika turėtų skatinti laukinei faunai ir florai svarbiausių kraštovaizdžio elementų tvarumą;

kadangi turėtų būti sukurta šia direktyva reglamentuojamų natūralių buveinių ir rūšių apsaugos būklės stebėjimo sistema;

kadangi tam tikroms faunos ir floros rūšims būtina bendra apsaugos sistema, kuri papildytų Direktyvą 79/409/EEB; kadangi tam tikroms rūšims, jei to reikalauja jų būklė, turėtų būti numatyta tvarkymo nuostata, įskaitant, pavyzdžiui, tam tikrų gaudymo bei žudymo priemonių uždraudimą, tuo pačiu numatant galimybę tam tikromis sąlygomis taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas;

kadangi, siekiant užtikrinti, kad šios direktyvos įgyvendinimas yra kontroliuojamas, Komisija periodiškai rengia bendras ataskaitas, paremtas ir valstybių narių pateikta informacija apie tai, kaip yra taikomos pagal šią direktyvą priimtos nacionalinės nuostatos;

kadangi šios direktyvos įgyvendinimui svarbu gilinti mokslines ir technines žinias; kadangi dėl to tikslinga skatinti atitinkamus mokslinius tiriamuosius darbus;

kadangi techninė ir mokslinė pažanga reiškia, kad turi būti galima pakoreguoti priedus; kadangi turėtų būti nustatyta tvarka, pagal kurią Taryba galėtų keisti priedus;

kadangi turėtų būti sudarytas valdymo komitetas, kuris padėtų Komisijai įgyvendinti šią direktyvą, ypač priimant sprendimus dėl Bendrijos bendro finansavimo;

kadangi turėtų būti numatyta nuostata dėl papildomų priemonių, reglamentuojanti tam tikrų vietinių faunos ir floros rūšių reintrodukciją ir galimą nevietinių rūšių introdukciją;

kadangi su šios direktyvos tikslais susijęs švietimas ir bendra informacija yra būtini, siekiant užtikrinti veiksmingą jos įgyvendinimą,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

Apibrėžimai

1 straipsnis

Šioje direktyvoje:

- a) *apsauga* reiškia visumą priemonių, reikalingų palaikyti ar atstatyti natūralias buveines ir laukinių faunos ir floros rūšių populiacijas iki palankios būklės, kaip apibrėžta e ir i punktuose;
- b) *natūrali buveinė* reiškia sausumos arba vandens plotus su jiems būdingais geografiniais, abiotiniais ir biotiniais, visiškai natūraliais ar pusiau natūraliais požymiais;
- c) *Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai* reiškia tokius buveinių tipus, kurie 2 straipsnyje nurodytoje teritorijoje:
 - i) gali išnykti savo natūralaus paplitimo areale;
 - arba
 - ii) yra paplitę nedideliame areale dėl jų regresijos arba dėl jiems būdingo riboto paplitimo arealo;
 - arba
 - iii) yra išskirtiniai pavyzdžiai, nes turi vieno ar kelių iš 5 biogeografinių regionų (alpinio, atlantinio, kontinentinio, Makaronėzijos ir Viduržemio jūros) tipinius bruožus.

Tokie buveinių tipai yra arba gali būti įrašyti į I priedą;

- d) *prioritetingi natūralių buveinių tipai* reiškia natūralių buveinių tipus, kuriems gresia išnykimo pavojus, kurie yra aptinkami 2 straipsnyje nurodytoje teritorijoje ir už kurių apsaugą Bendrija yra ypač atsakinga, atsižvelgiant į jų natūralaus paplitimo arealo dalį, patenkančią į 2 straipsnyje nurodytą teritoriją; I priede šie prioritetingi natūralių buveinių tipai yra pažymėti žvaigždute (*);
- e) *natūralios buveinės apsaugos būklė* reiškia poveikių natūralioms buveinėms irjoms tipiškomis rūšims visumą, kuri gali turėti

ilgalaikį poveikį jų natūraliam paplitimui, struktūrai ir funkcijoms bei joms tipiskų rūšių ilgalaikiam išlikimui 2 straipsnyje nurodytoje teritorijoje.

Natūralios buveinės apsaugos būklė laikoma „gera“, kai:

- jos natūralus paplitimo arealas ir jos padengiami plotai tame areale yra stabilūs arba didėja, ir
 - egzistuoja ir tikėtina, kad ateityje neišnyks jos ilgalaikiam palaikymui būtina specifinė struktūra ir funkcijos,
 - jai tipiskų rūšių apsaugos būklė yra gera pagal i punkte pateiktą apibrėžimą;
- f) *rūšies buveinė* — tai specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti aplinka, kurioje rūšis gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu;
- g) *Bendrijos svarbos rūšys* — tai 2 straipsnyje apibrėžtoje teritorijoje egzistuojančios rūšys, kurios:
- i) yra nykstančios, išskyrus rūšis, kurių natūralaus paplitimo arealas siekia tos teritorijos pakraštį ir kurioms negresia išnykimas ar kurios nėra pažeidžiamos vakarų Palearktikos regione;
 - ii) yra pažeidžiamos, t. y. manoma, kad netolimoje ateityje jos gali būti perkeltos į nykstančiųjų kategoriją, jei ir toliau veiks tai lemiantys veiksniai;
 - iii) yra retos, t. y. rūšys, kurių mažos populiacijos šiuo metu nėra nykstančios ar pažeidžiamos, bet yra pavojus, kad jos gali tokiomis tapti; rūšys gyvena mažose geografinėse teritorijose arba yra retai išsidėsčiusios didesnėje teritorijoje;
 - iv) yra endeminės ir reikalauja išskirtinio dėmesio dėl specifinio jų natūralios buveinės pobūdžio ir (arba) dėl jų naudojimo galimo poveikio jų buveinei ir (arba) jų apsaugos būklei.
- Tokios rūšys yra arba gali būti įtrauktos į II ir (arba) IV ar V priedus;
- h) *prioritetinės rūšys* reiškia g punkto i papunktyje nurodytas rūšis, už kurių apsaugą Bendrija yra ypač atsakinga, atsižvelgiant į jų natūralaus paplitimo arealo dalį, patenkančią į 2 straipsnyje nurodytą teritoriją; šios prioritetinės rūšys II priede yra pažymėtos žvaigždute (*);
- i) *rūšies apsaugos būklė* reiškia atitinkamą rūšį veikiančių poveikių visumą, kuri gali turėti ilgalaikį poveikį jos populiacijos paplitimui ir gausumui 2 straipsnyje nurodytoje teritorijoje;

Rūšies apsaugos būklė laikoma „gera“, kai:

- atitinkamos rūšies populiacijos pokyčių duomenys rodo, kad ji pati pajėgi ilgą laiką išlikti kaip gyvybingas jos natūraliosios buveinės komponentas, ir
 - rūšies natūralaus paplitimo arealas nemažėja ir nėra tikėtina, kad bus sumažintas ateityje, ir
 - yra ir tikriausiai bus pakankamai didelė buveinė, kurioje jos populiacija galės išlikti ilgą laiką;
- j) *teritorija* reiškia geografiškai apibrėžtą plotą, kurio ribos yra aiškiai nustatytos;
- k) *Bendrijos svarbos teritorija* reiškia teritoriją, kuri biogeografiniame regione ar regionuose, kuriems ji priklauso, yra svarbi tuo, kad padeda išlaikyti ar atstatyti I priede nurodyto natūralių buveinių tipo ar į II priedą įrašytos rūšies gerą apsaugos būklę, bei taip pat gali būti svarbi 3 straipsnyje nurodyto Natura 2000 tinklo vientisumui ir (arba) yra svarbi palaikant biologinę įvairovę atitinkamame biogeografiniame regione ar regionuose.
- Dideliuose plotuose paplitusių gyvūnų rūšių atveju Bendrijos svarbos teritorijos atitinka šių rūšių natūralaus paplitimo areale esančias vietas, kuriose yra jų gyvenimui ir dauginimuisi būtini fiziniai ar biologiniai veiksniai;
- l) *speciali saugoma teritorija* — tai Bendrijos svarbos teritorija, kurią valstybės narės įsteigė įstatymu, administraciniu aktu ir (arba) sutartimi ir kurioje yra taikomos būtinos apsaugos priemonės, skirtos palaikyti ar atstatyti natūralių buveinių ir (ar) rūšių, kurioms teritorija yra įsteigta, gerą apsaugos būklę bei populiacijas;
- m) *egzempliorius* reiškia bet kurią į IV ir V priedus įtrauktos rūšies gyvą arba negyvą gyvūną ar augalą, bet kurią jo dalį ar išvestinį produktą, taip pat bet kokias kitas prekes, kurios pagal dokumentus, pakuotę, žymėjimą ar etiketę arba kitas aplinkybes yra tų rūšių gyvūnų ar augalų dalys ar išvestiniai produktai;
- n) *komitetas* reiškia pagal 20 straipsnį įkurtą komitetą.

2 straipsnis

1. Šios direktyvos tikslas — padėti užtikrinti biologinę įvairovę, apsaugant natūralias buveines ir laukinę fauną bei florą europinėje valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, teritorijoje.

2. Priemonės, kurių imamasi pagal šią direktyvą, turi palaikyti ar atstatyti gerą Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros rūšių apsaugos būklę.

3. Taikant priemones pagal šią direktyvą, atsižvelgiama į ekonominius, socialinius ir kultūrinius reikalavimus bei regionines ir vietines charakteristikas.

Natūralių buveinių ir rūšių buveinių apsauga

3 straipsnis

1. Natura 2000 pavadinimu kuriamas vieningas specialių saugomų teritorijų Europos ekologinis tinklas. Šis tinklas, sudarytas iš teritorijų, kuriose yra į I priedą įrašyti natūralių buveinių tipai ir į II priedą įrašytų rūšių buveinės, sudaro galimybę palaikyti, o kur reikia ir atstatyti iki geros apsaugos būklės natūralių buveinių tipus ir rūšių buveines jų natūraliame paplitimo areale.

Į Natura 2000 tinklą įeina specialios apsaugos teritorijos, kurias valstybės narės klasifikuoja pagal Direktyvą 79/409/EEB.

2. Kuriant Natura 2000 tinklą, visos valstybės narės prisideda atsižvelgiant į tai, kokią dalį jų teritorijoje užima šio straipsnio 1 dalyje nurodyti natūralių buveinių tipai ir rūšių buveinės. Šiuo tikslu kiekviena valstybė narė pagal 4 straipsnį steigia specialias saugomas teritorijas, atsižvelgdama į 1 dalyje išdėstytus tikslus.

3. Jei valstybės narės mano esant reikalinga, jos stengiasi pagerinti Natura 2000 tinklo ekologinį vientisumą palaikydamos, o kur reikia — sukurdamos kraštovaizdžio elementus, kurie yra labai svarbūs laukinei faunai ir florai, kaip nurodyta 10 straipsnyje.

4 straipsnis

1. Remdamasi III priede (1 etapas) išdėstytais kriterijais ir atitinkama moksline informacija, kiekviena valstybė narė siūlo teritorijų sąrašą, nurodydama, kurie jos teritorijoje vietiniai I priedo natūralių buveinių tipai ir kurios II priedo rūšys aptinkamos tose teritorijose. Dideliuose arealuose paplitusių gyvūnų rūšių atveju tokios teritorijos atitinka šių rūšių natūralaus paplitimo areale esančias vietas, kuriose egzistuoja jų gyvenimui ir veisimuisi svarbūs fiziniai ar biologiniai veiksniai. Dideliuose arealuose paplitusių vandens gyvūnų rūšių atveju tokios teritorijos siūlomos tik ten, kur yra aiškiai identifikuojamas plotas, kuriame yra jų gyvybei ir veisimuisi būtini fiziniai ir biologiniai veiksniai. Prireikus

valstybės narės siūlo pakoreguoti sąrašą atsižvelgiant į 11 straipsnyje nurodytų stebėjimų rezultatus.

Per trejus metus nuo šios direktyvos paskelbimo sąrašas kartu su informacija apie kiekvieną teritoriją perduodamas Komisijai. Tokią informaciją sudaro teritorijos žemėlapis, jos pavadinimas, lokalizacija, plotas ir duomenys, gauti taikant III priede (1 etapas) nurodytus kriterijus; ji pateikiama Komisijos nustatyta forma, 21 straipsnyje nurodyta tvarka.

2. Remdamasi III priede (2 etapas) nustatytais kriterijais, kiekvienam iš penkių 1 straipsnio c punkto iii papunktyje nurodytų biogeografinių regionų ir visai 2 straipsnio 1 dalyje nurodytai teritorijai Komisija, susitarusi su kiekviena valstybe nare pagal jų pateiktus sąrašus sudaro Bendrijos svarbos teritorijų sąrašo projektą, paremtą valstybių narių sąrašais, nurodančiais tas teritorijas, kuriose yra vienas ar daugiau natūralių buveinių tipų ar prioritетinių rūšių.

Valstybės narės, kurių teritorijos su jose aptinkamais vienu ar daugiau prioritetiniais natūralių buveinių tipais ar prioritetinėmis rūšimis sudaro daugiau negu 5 % jų nacionalinės teritorijos, gali, susitarusios su Komisija, prašyti, kad III priede (2 etapas) išvardyti kriterijai, parenkant visas Bendrijos svarbos teritorijas jų teritorijoje, būtų taikomi lanksčiau.

Atrinktų Bendrijos svarbos teritorijų sąrašą, nurodant teritorijas, kuriose yra vienas ar daugiau prioritetinių natūralių buveinių tipų ar prioritetinių rūšių, Komisija tvirtina 21 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas sąrašas sudaromas per šešerius metus nuo šios direktyvos paskelbimo.

4. Jei, laikantis 2 dalyje nustatytos tvarkos, yra patvirtinama Bendrijos svarbos teritorija, atitinkama valstybė narė turi kaip galima greičiau, bet ne vėliau kaip per šešerius metus, toje teritorijoje įsteigia specialią saugomą teritoriją, nustatydama prioritetus, atsižvelgdama į teritorijos svarbą palaikant ar atstatant I priede išvardytų natūralių buveinių tipų arba II priede išvardytų rūšių gerą apsaugos būklę bei užtikrinant Natura 2000 tinklo vientisumą, taip pat atsižvelgdama į toms vietovėms gresiantį degradavimą ar sunaikinimą.

5. Teritoriją įtraukus į 2 dalies trečiojoje pastraipoje minimą sąrašą, jai pradedamos taikyti 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys.

5 straipsnis

1. Išskirtiniais atvejais, kai Komisija nustato, kad 4 straipsnio 1 dalyje minimame sąraše nėra paminėta teritorija, kurioje aptinkamas prioritetas natūralių buveinių tipas ar prioritetas rūšis, kuri, remiantis atitinkama ir patikima moksline informacija, yra svarbi to prioriteto natūralių buveinių tipo palaikymui arba prioriteto rūšies išlikimui, pradedamos dvišalės Komisijos ir atitinkamos valstybės narės konsultacijos, kad būtų galima palyginti abiejų šalių naudojamus mokslinių tyrimų duomenis.

2. Jei pasibaigus konsultacijoms, kurios gali tęstis ne ilgiau kaip 6 mėnesius, ginčas lieka neišspręstas, Komisija pateikia Tarybai pasiūlymą tokią teritoriją priskirti prie Bendrijos svarbos teritorijai.

3. Gavusi tokį pasiūlymą, Taryba per tris mėnesius vienbalsiai priima sprendimą.

4. Konsultacijų metu ir laukiant Tarybos sprendimo, nagrinėjamai teritorijai galioja 6 straipsnio 2 dalis.

6 straipsnis

1. Specialioms saugomoms teritorijoms valstybės narės nustato būtinas apsaugos priemones, tarp jų, jei reikia, atitinkamus tvarkymo planus, parengtus specialiai šioms teritorijoms ar integruotus į kitus plėtros planus, ir atitinkamas įstatymais nustatytas, administracines arba sutartyje numatytas priemones, kurios atitinka teritorijoje esančių į I priedą įtrauktų natūralių buveinių tipų ir į II priedą įtrauktų rūšių ekologinius reikalavimus.

2. Valstybės narės imasi priemonių, siekdamas specialiose saugomose teritorijose išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, o taip pat rūšių, kurių apsaugai buvo įsteigtos specialios saugomos teritorijos, trikdymo, jei toks trikdymas galėtų būti reikšmingas šios direktyvos tikslų atžvilgiu.

3. Bet kokiems planams ir projektams, tiesiogiai nesusijusiems arba nebūtinai teritorijos tvarkymui, bet galintiems ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu su kitais planais arba projektais, turi būti atliekamas jų galimo poveikio teritorijai įvertinimas. Atsižvelgiant į poveikio teritorijai įvertinimo išvadas ir remiantis

4 dalies nuostatomis, kompetentingos nacionalinės institucijos pritaria planui ar projektui tik įsitikinusios, kad jis neigiamai nepaveiks nagrinėjamos teritorijos vientisumui ir, jei reikia, išsiaiškinusios plačiosios visuomenės nuomonę.

4. Jei, nepaisant poveikio teritorijai neigiamo įvertinimo ir nesant kitų alternatyvių sprendimų, šis planas ar projektas vis dėlto privalo būti įgyvendintas dėl įpareigojančių priežasčių, tarp jų ir socialinio ar ekonominio pobūdžio, neatsižvelgti į visuomenės interesus, valstybė narė imasi visų kompensacinių priemonių, būtinų bendram Natura 2000 vientisumui apsaugoti. Apie patvirtintas kompensacines priemones ji praneša Komisijai.

Kai atitinkamoje teritorijoje yra prioritetas natūralių buveinių tipas ir (arba) prioritetas rūšis, vieninteliai argumentai, kuriuos galima pateikti, yra argumentai, susiję su žmonių sveikata ar sauga, su labai svarbiomis aplinkai palankiomis pasekmėmis arba kitomis, Komisijos nuomone, įpareigojančiomis priežastimis neatsižvelgti į visuomenės interesus.

7 straipsnis

Šios direktyvos 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įpareigojimai pakeičia bet kuriuos Direktyvos 79/409/EEB 4 straipsnio 4 dalies pirmajame sakinyje nustatytus įpareigojimus teritorijoms, atrinktomis pagal 4 straipsnio 1 dalį arba panašiai pripažintoms pagal jos 4 straipsnio 2 dalį, nuo šios direktyvos įgyvendinimo datos arba nuo valstybės narės atlikto atrinkimo arba pripažinimo datos pagal Direktyvą 79/409/EEB, jei pastaroji data yra vėlesnė.

8 straipsnis

1. Kartu su savo pasiūlymais dėl teritorijų, tinkamų steigti specialias saugomas teritorijas, kuriose yra aptinkami prioritetai natūralių buveinių tipai ir (arba) prioritetas rūšys, valstybės narės Komisijai atitinkamai siunčia savo apskaičiavimus, koks, jų nuomone, turi būti bendras Bendrijos finansavimas, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus pagal 6 straipsnio 1 dalį.

2. Bendrijos svarbos teritorijoms, kurioms prašoma bendro finansavimo, Komisija, susitarusi su kiekviena atitinkama valstybe nare, nustato priemones, kurios yra būtinos atitinkamose teritorijose siekiant palaikyti arba atstatyti prioriteto natūralių buveinių tipų ir prioriteto rūšių gerą apsaugos būklę, ir nurodo toms priemonėms reikalingų išlaidų sumą.

3. Susitarusi su atitinkama valstybe nare ir atsižvelgdama į prioritetinių natūralių buveinių tipų ir (arba) prioritetinių rūšių koncentraciją valstybės narės teritorijoje bei santykinę naštą dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų priemonių, Komisija įvertina, kokios lėšų sumos, įskaitant finansavimą iš Bendrijos, reikės šioms priemonėms vykdyti.

4. Pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus vertinimus, atsižvelgdama į esamus atitinkamų Bendrijos dokumentų reglamentuojamus finansavimo šaltinius ir laikydamasi 21 straipsnyje numatytos tvarkos, Komisija patvirtina prioritetinių veiksmų bendrųjų priemonių programą, kurioje būtų numatyti ir finansavimo šaltiniai teritorijai, kai ji yra steigiama pagal 4 straipsnio 4 dalį.

5. Priemonės, kurios dėl išteklių stokos nebuvo įtrauktos į veiksmų programą, ir priemonės, kurioms anksčiau minėtoje veiksmų programoje nebuvo skirta Bendrijos bendro finansavimo arba buvo skirta tik jo dalis, yra svarstomos dar kartą 21 straipsnyje numatyta tvarka, kas dveji metai peržiūrint veiksmų programą, o laukiant tokios veiksmų peržiūros, valstybės narės gali tų priemonių vykdymą atidėti. Peržiūrint veiksmus, jei reikia, atsižvelgiama į naują nagrinėjamos teritorijos situaciją.

6. Teritorijose, kur nuo Bendrijos bendro finansavimo priklausomų priemonių vykdymas yra atidėtas, valstybės narės neįima jokių naujų priemonių, kurios galėtų pabloginti šių teritorijų būklę.

9 straipsnis

Veikdama 21 straipsnyje numatyta tvarka, Komisija periodiškai peržiūri, koks yra Natura 2000 indėlis siekiant 2 ir 3 straipsniuose numatytų tikslų. Jei, atliekant 11 straipsnyje numatytus stebėjimus, nustatyti natūralūs pokyčiai teikia tam pagrindo, specialią saugomą teritoriją gali būti nuspręsta panaikinti.

10 straipsnis

Valstybės narės stengiasi, kur mano tai esant būtina, savo žemėnaudos planuose bei plėtros politikoje, ir ypač siekdamas pagerinti Natura 2000 tinklo ekologinį vientisumą, skatinti laukinei faunai ir florai svarbių kraštovaizdžio elementų tvarkymą.

Šiems elementams priskiriami tie, kurie dėl savo linijinės ar tęstinės struktūros (upės su savo krantais ar tradicinės laukų ribų žymėjimo sistemos) ar dėl savo jungiamosios funkcijos (kūdros ar maži miškeliai) yra būtini laukinių rūšių migracijai, plitimui ir genetiniams mainams.

11 straipsnis

Valstybės narės vykdo 2 straipsnyje nurodytų natūralių buveinių ir rūšių apsaugos būklės stebėjimą, atkreipdamos ypatingą dėmesį į prioritetinius natūralių buveinių tipus ir prioritetines rūšis.

Rūšių apsauga

12 straipsnis

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių sukurti į IV priedo a dalį įrašytų gyvūnų rūšių griežtos apsaugos jų paplitimo areale sistemą, draudžiančią:

- a) bet kokia forma tyčia gaudyti ar žudyti šių rūšių individus gamtoje;
- b) šias rūšis tyčia trikdyti, ypač jų perėjimo, jauniklių auginimo, žiemos miego ir migracijos metu;
- c) tyčia naikinti ar rinkti kiaušinius gamtoje;
- d) pažeisti ar naikinti perėjimo ar poilsio vietas.

2. Valstybės narės draudžia laikyti, transportuoti, parduoti ar mainyti, siūlyti parduoti ar mainyti gamtoje sugautus šių rūšių egzempliorius, išskyrus tuos, kurie teisėtai buvo pagauti prieš įgyvendinant šią direktyvą.

3. Šio straipsnio 1 dalies a ir b punktuose bei 2 dalyje nurodytas draudimas galioja visiems gyvūnų, kuriems šis straipsnis taikomas, gyvenimo etapams.

4. Valstybės narės sukuria į IV priedo a dalį įrašytų gyvūnų rūšių atsitiktinio gaudymo ar žudymo stebėjimo sistemą. Atsižvelgdamos į surinktą informaciją valstybės narės imasi kitų būtinų tyrimo ir apsaugos priemonių, užtikrinančių, kad atsitiktinis gaudymas ar žudymas neturėtų reikšmingos neigiamos įtakos atitinkamoms rūšims.

13 straipsnis

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių sukurti į IV priedo b dalį įrašytų augalų rūšių griežtos apsaugos sistemą, draudžiančią:

a) tyčia skinti, rinkti, pjauti, rauti ar naikinti tokius augalus gamtoje jų natūralaus paplitimo vietose;

b) laikyti, transportuoti, parduoti ar mainyti, siūlyti parduoti ar mainyti iš gamtos paimtus tų rūšių egzempliorius, išskyrus tuos, kurie teisėtai buvo paimti prieš įgyvendinant šią direktyvą.

2. Šio straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodyti draudimai galioja visiems augalų, kuriems šis straipsnis taikomas, biologinio ciklo etapams.

14 straipsnis

1. Jei, remdamosi 11 straipsnyje numatytais stebėjimais, valstybės narės mano, kad tai yra būtina, jos imasi priemonių užtikrinti, kad į V priedą įrašytų laukinių faunos ir floros rūšių egzempliorių ėmimas iš gamtos ir jų naudojimas nesutrukdytų palaikyti gerą šių rūšių apsaugos būklę.

2. Kai manoma, kad tokios priemonės yra būtinos, viena iš tokių priemonių yra 11 straipsnyje numatytų stebėjimų tąsa. Tarp tokių priemonių visų pirma galėtų būti:

- taisyklės, reguliuojančios priėjimą prie tam tikros nuosavybės,
- laikinas ar vietinio masto draudimas imti rūšių egzempliorius iš gamtos ir naudoti tam tikras populiacijas,
- tokių egzempliorių ėmimo iš gamtos laikotarpių ir (arba) metodų reguliavimas,
- medžioklės ir žūklės taisyklių taikymas, imant egzempliorius iš gamtos, kuriose atsižvelgiama į tokių populiacijų išsaugojimą,
- rūšių egzempliorių ėmimui iš gamtos būtinų licencijų ar kvotų sistemos sukūrimas,
- rūšių egzempliorių pirkimo, pardavimo, siūlymo pirkti, laikymo ar transportavimo pardavimo tikslais reguliavimas,
- gyvūnų rūšių veisimas nelaisvėje, augalų rūšių dirbtinis dauginimas griežtai kontroliuojamomis sąlygomis, siekiant sumažinti laukinių rūšių ėmimą iš gamtos,
- taikomų priemonių poveikio įvertinimas.

15 straipsnis

Į V priedo a dalį įrašytų laukinės faunos rūšių gaudymo ir (arba) žudymo atžvilgiu ir tais atvejais, kai pagal 16 straipsnį į IV priedo

a dalį įrašytų rūšių gaudymui ar žudymui yra taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, valstybės narės uždraudžia naudoti neatrankinius būdus, dėl kurių tokių rūšių populiacijos gali išnykti vietiniu mastu arba būti labai trikdomos, ir ypač drausti:

- a) naudoti VI priedo a dalyje išvardintus gaudymo ir žudymo būdus;
- b) bet koki gaudymą ar žudymą iš transporto priemonių, nurodytų VI priedo b dalyje.

16 straipsnis

1. Jei nėra kitos priimtinos alternatyvos, ir nukrypti leidžiančios nuostatos taikymas netrukdo palaikyti atitinkamos rūšies populiacijų gerą apsaugos būklę jų natūralaus paplitimo areale, valstybės narės gali nukrypti nuo 12, 13 ir 14 straipsnių bei 15 straipsnio a ir b dalių:

- a) siekdamas apsaugoti laukinę fauną ir florą bei išsaugoti natūralias buveines;
- b) siekdamas išvengti didelės žalos, ypač pasėliams, naminiams gyvuliams, miškams, žūklės plotams, vandenims ir kitoms nuosavybės rūšims;
- c) atsižvelgdamos į visuomenės sveikatą ir saugą arba dėl kitų įpareigojančių priežasčių neatsižvelgti į visuomeninius interesus, įskaitant socialinio ar ekonominio pobūdžio, į pirminės svarbos gamtinei aplinkai naudingas pasekmes;
- d) mokslo tiriamojo darbo ir švietimo tikslais, siekiant šių rūšių populiacijų atstatymo ir reintrodukcijos bei dėl šiems tikslams įgyvendinti būtino veisimo, įskaitant dirbtinį augalų dauginimą;
- e) siekdamas griežtai kontroliuojant leisti atrankos būdu ir ribotais kiekiais imti ir laikyti ribotą tam tikrų į IV priedą įrašytų rūšių egzempliorių skaičių, kurį nustato kompetentingos nacionalinės institucijos.

2. Kas dveji metai valstybės narės Komisijai pateikia Komiteto nustatytos formos ataskaitą apie nukrypti leidžiančias nuostatas, taikomas pagal 1 dalį. Gavusi ataskaitą, Komisija ne vėliau kaip per 12 mėnesių Komitetui pateikia savo nuomonę apie tas nukrypti leidžiančias nuostatas ir apie tai praneša Komitetui.

3. Ataskaitose nurodoma:

- a) rūšys, kurioms taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, ir jų taikymo priežastys, nurodant rizikos pobūdį ir, jei tikslinga, atmestas alternatyvas bei naudotus mokslinius duomenis;

- b) leidžiami gyvūnų rūšių gaudymo ar žudymo būdai, priemonės ir metodai bei jų naudojimo priežastys;
- c) aplinkybės, kada ir kur tokios nukrypti leidžiančios nuostatos buvo leista taikyti;
- d) institucija, kuriai suteikti įgaliojimai skelbti ir tikrinti, kad egzistuoja reikalaujamos sąlygos, ir spręsti, kokie būdai, priemonės ar metodai gali būti naudojami, koku mastu ir kokios žinios gali juos naudoti bei kokie asmenys turi vykdyti šią užduotį;
- e) naudojamos priežiūros priemonės ir gauti rezultatai.

Informavimas

17 straipsnis

1. Pasibaigus 23 straipsnyje nurodytam laikotarpiui, kas šešeri metai valstybės narės pateikia ataskaitą apie taikytą pagal šią direktyvą priemonių įgyvendinimą. Į šią ataskaitą įtraukiama informacija apie 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas apsaugos priemonės ir tų priemonių poveikio I priedo natūralių buveinių tipų ir II priedo rūšių apsaugos būklei įvertinimas bei pagrindiniai 11 straipsnyje nurodytos priežiūros rezultatai. Pagal Komiteto formą parengta ataskaita pateikiama Komisijai ir turi būti prieinama visuomenei.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų ataskaitų pagrindu Komisija parengia bendrą ataskaitą. Joje atitinkamai įvertinama pasiekta pažanga ir ypač Natura 2000 indėlis siekiant 3 straipsnyje nurodytų tikslų. Ataskaitos dalies, kuri apima tam tikros valstybės narės pateiktą informaciją, projektą Komisija siunčia atitinkamai valstybei patikrinti. Pateikusi galutinį ataskaitos variantą komitetui, Komisija ne vėliau kaip per dvejus metus nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pranešimų gavimo dienos ją oficialiai paskelbia ir pateikia valstybėms narėms, Europos Parlamentui, Tarybai ir Ekonomikos bei socialinių reikalų komitetui.

3. Pagal šią direktyvą įsteigtas teritorijas valstybės narės gali pažymėti ženklais, kuriuos šiam tikslui yra sukūręs komitetas.

Mokslo tiriamieji darbai

18 straipsnis

1. Valstybės narės ir Komisija skatina mokslo tiriamuosius ir mokslinius darbus, atsižvelgdamos į 2 straipsnyje išdėstytus tikslus ir 11 straipsnyje nurodytus įpareigojimus. Jos keičiasi

informacija, kad valstybių narių ir Komisijos lygmeniu vykdomi mokslo tiriamieji darbai būtų tinkamai koordinuojami.

2. Išskirtinis dėmesys skiriamas moksliniam darbui, kuris yra būtinas siekiant įgyvendinti 4 ir 10 straipsnius, taip pat yra skatinami valstybių narių bendri mokslo tiriamieji darbai.

Priedų keitimo tvarka

19 straipsnis

Pakeitimus, kurie yra būtini derinant I, II, III, V ir VI priedus su technine ir moksline pažanga, Komisijos siūlymu Taryba priima kvalifikuota balsų dauguma.

Pakeitimus, kurie yra būtini derinant IV priedą su technine ir moksline pažanga, Komisijos siūlymu Taryba priima vienbalsiai.

Komitetas

20 straipsnis

Komisijai padeda komitetas, sudarytas iš valstybių narių atstovų, kuriam pirmininkauja Komisijos atstovas.

21 straipsnis

1. Komisijos atstovas pateikia komitetui priemonių, kurių turi būti imtasi, projektą. Savo nuomonę apie projektą komitetas pareiškia per tokį laiką, kurį nustato pirmininkas priklausomai nuo klausimo skubotumo. Tais atvejais, kai Taryba turi priimti sprendimą Komisijos siūlymu, nuomonė pareiškia Sutarties 148 straipsnio 2 dalyje nustatyta balsų dauguma. Valstybių narių atstovų komitete balsai paskirstomi taip, kaip nustatyta tame straipsnyje. Pirmininkas nebalsuoja.

2. Komisija priima numatytas priemones, jei jos atitinka komiteto išvadas.

Kai numatytos priemonės neatitinka komiteto nuomonės, arba nuomonė nepareiškia, Komisija nedelsdama pateikia Tarybai pasiūlymą dėl priemonių, kurių turi būti imtasi. Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma.

Jei, gavusi pasiūlymą, Taryba per tris mėnesius nepriima jokio sprendimo, pasiūlytas priemonės priima Komisija.

Baigiamosios nuostatos

Papildomos nuostatos

22 straipsnis

Igyvendindamos šios direktyvos nuostatas, valstybės narės:

- a) ištiria, ar pageidautina reintrodukuoti IV priede nurodytas rūšis, kurios yra vietinės valstybių narių teritorijose, tais atvejais, kai ši priemonė galėtų padėti jų apsaugai, su sąlyga, kad atlikus tokius tyrimus ir atsižvelgus į valstybių narių bei kitų valstybių patirtį, nustatoma, kad tokia rūšių reintrodukcija veiksmingai padeda atstatyti gerą šių rūšių apsaugos būklę, ir su sąlyga, kad tai yra vykdoma tik atitinkamai pasitarus su visuomene;
- b) užtikrina, kad tyčinė bet kurių rūšių, kurios yra nevietinės valstybių narių teritorijose, introdukcija į gamtą būtų reguliuojama taip, kad tai nekenktų natūralioms buveinėms jų natūralaus paplitimo ribose arba laukinei vietinei florai ir faunai, o jei valstybė narė mano, kad tai yra būtina, tokią rūšių introdukciją uždraudžia. Atlikto įvertinimo rezultatai siunčiami komitetui;
- c) skatina švietimą ir informaciją apie poreikį saugoti laukinės faunos ir floros rūšis, jų buveines bei natūralias buveines.

23 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję per dvejus metus nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos, įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.
2. Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

24 straipsnis

Ši direktyva skiriama valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1992 m. gegužės 21 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

Arlindo MARQUES CUNHA

I PRIEDAS

BENDRIJOS SVARBOS NATŪRALIŲ BUVEINIŲ TIPAI, KURIŲ APSAUGAI BŪTINA STEIGTI
SPECIALIAS SAUGOMAS TERITORIJAS

Paaiškinimai

Kodas: Šis priedas remiasi hierarchine buveinių klasifikacija, kuri sudaryta *Corine* programos metu ⁽¹⁾ (*Corine* biotopų projektas). Daugumai nurodytų natūralių buveinių tipų pateikiami atitinkami *Corine* kodai, kurie yra išvardinti *Technical Handbook* (Techninis vadovas), 1 t., 73-109 p., *Corine/Biotope/89/2.2*, 1988 m. gegužės 19 d., iš dalies papildytas 1989 m. vasario 14 d.

Ženklas „x“, jungiantis kodus, rodo susijusius buveinių tipus, pavyzdžiui, 35.2 × 64.1 — atviri žolynai su šepetuku (*Corynephorus*) ir smilga (*Agrostis*) (35.2), apjungiami su žemyninėmis kopomis (64.1).

Ženklas „*“ reiškia prioritetinius buveinių tipus.

PAKRANČIŲ IR DRUSKINGOS BUVEINĖS

Atvira jūra ir potvynių zonos

- 11.25 Smėlėtos pakrantės, kurios visą laiką šiek tiek apsemtos jūros vandeniu
- 11.34 *Poseidonijų sąžalynai
- 13.2 Upių žiotys
- 14 Atoslūgio metu neužsemiamos dumblingos ir smėlingos lygumos
- 21 *Įlankos
- Didelės seklios įlankos ir užutekiai
- Rifai
- Dėl išsiskiriančių dujų sekliuose vandenyse susiformavę „jūriniai stulpai“

Jūros uolos ir skardžiai arba akmenuoti paplūdimiai

- 17.2 Vienamečių augalų bendrijos ant sąnašų
- 17.3 Daugiamečių augalų bendrijos akmenuotuose krantuose
- 18.21 Augalais apaugusios Atlanto ir Baltijos jūros pakrančių uolos
- 18.22 Augalais apaugusios Viduržemio jūros pakrančių uolos (su endeminių rūšių kermėkais *Limonium*)
- 18.23 Augalais apaugusios Makaronėzijos pakrančių uolos (su endeminių rūšių augalais)

Atlanto pakrančių ir žemyninės druskingos žemapelkės bei druskingos pievos

- 15.11 Salikornijų (*Salicornia*) ir kitų vienamečių augalų užimti dumblynai ir smėlynai
- 15.12 Spartinų (*Spartina*) vejų (*Spartinion*)
- 15.13 Atlantinės druskingos pievos (*Glauco-Puccinellietalia*)
- 15.14 *Žemyninės druskingosios pievos (*Puccinellietalia distantis*)

Viduržemio pajūrio srities ir šiltų Atlanto pakrančių druskingos žemapelkės ir druskingos pievos

- 15.15 Viduržemio pajūrio srities pakrančių druskingos pievos (*Juncetalia maritimi*)
- 15.16 Viduržemio pajūrio srities ir šiltų Atlanto pakrančių druskamėgių augalų krūmynai (*Arthrocnemum fruticosae*)
- 15.17 Pirėnų pusiasalio druskamėgių ir azotamėgių augalų krūmynai (*Pegano-Salsola*)

Druskingos ir gipsingos žemyninės stepės

- 15.18 *Druskingos stepės (*Limnietalia*)
- 15.19 *Gipsingos stepės (*Gypsophilieta*)

(¹) *Corine*: Tarybos sprendimas 85/338/EEB, priimtas 1985 m. birželio 27 d. (OL L 176, 1985 7 6, p. 14).

PAKRANČIŲ SMĖLIO KOPOS IR ŽEMYNINĖS KOPOS

Atlanto, Šiaurės jūros ir Baltijos jūros pakrančių kopos

- 16.211 Užuomazginės pustomos kopos
- 16.212 Išilgai jūros kranto pustomos kopos, apaugusios pajūrinėmis smiltlendrėmis (*Ammophila arenaria*) (baltosios kopos)
- 16.221-16.227 *Nurimusios kopos apaugusios žoliniais augalais (pilkosios kopos)
- 16.221 *Galio-Koelerion albescentis*
- 16.222 *Euphorbio-Helichryson*
- 16.223 *Crucianellion maritimae*
- 16.224 *Euphorbia terracina*
- 16.225 *Mesobromion*
- 16.226 *Trifolio-Geranietae sanguinei, Galio maritimi-Geranium sanguinei*
- 16.227 *Thero-Airion, Botrychio-Polygaletum, Tuberarion guttatae*
- 16.23 *Kalcio neturinčios nurimusios kopos su juodosiomis varnauogėmis (*Empetrum nigrum*)
- 16.24 *Atlanto pakrančių kalcio neturinčios nurimusios kopos (*Calluno-Ulicetea*)
- 16.25 Kopos su dygliuotaisiais šaltalankiais (*Hyppophae rhamnoides*)
- 16.26 Kopos su smėlyniniais karklais (*Salix arenaria*)
- 16.29 Atlanto pakrančių kopos apaugusios mišku
- 16.31-16.35 Drėgni kopų duburiai
1. A Mačėirai (*Airijoje, mačėiruose)

Viduržemio jūros pakrančių kopos

- 16.223 Nurimusios paplūdimio kopos su *Crucianellion maritimae* bendrijomis
- 16.224 Kopos su krapažolėmis (*Euphorbia terracina*)
- 16.228 Kopų žolynai priklausantys *Malcolmietalia* eilei
- 16.229 *Brachypodietalia* eilės kopų žolynai su vienamečiais augalais
- 16.27 *Kopos, apaugusios kadagių (*Juniperus*) krūmynais
- 16.28 Kopos su kietalapių krūmų sąžalynais (*Cisto-Levanduletalia*)
- 16.29 × 42.8 *Italinių (*Pinus pinea*) ir (arba) pajūrinių (*Pinus pinaster*) pušų miškais apaugusios kopos

Senos, kalcio neturinčios smėlio žemyninės kopos

- 64.1 × 31.223 Sausi smėlynų viržynai su viržiais (*Calluna*) ir prožirniais (*Genista*)
- 64.1 × 31.227 Sausi smėlynų viržynai su viržiais (*Calluna*) ir juodosiomis varnauogėmis (*Empetrum nigrum*)
- 64.1 × 35.2 Atviri žemyninių kopų žolynai su šepetukais (*Corynephorus*) ir smilgomis (*Agrostis*)

GĖLŲJŲ VANDENŲ BUVEINĖS

Stovinčio vandens telkiniai

- 22.11 × 22.31 Atlantinės srities smėlėtųjų lygumų oligotrofiniai vandens telkiniai su labai mažai mineralinių medžiagų turinčiu vandeniu ir būdmaginių augalų: lobelijų (*Lobelia*), kraštūnių (*Littorella*) ir slepišerių (*Isoetes*) bendrijomis
- 22.11 × 22.34 Viduržemio pajūrio srities vakarinės dalies smėlėtųjų lygumų oligotrofiniai vandens telkiniai su labai mažai mineralinių medžiagų turinčiu vandeniu ir slepišerių (*Isoetes*) formuojamomis bendrijomis
- 22.12 × (22.31 + 22.32) Vidurio Europos ir perialpinių regionų oligotrofiniai vandens telkiniai su būdmaginių augalų bendrijomis, kurias formuoja kraštūnės (*Littorella*), slepišerės (*Isoetes*) arba kurių išnyrančiose pakrantėse vyrauja žemųjų vikšrių (*Nanocyperetalia*) eilės bendrijos
- 22.12 × 22.44 Stipriai oligomezotrofiniai vandens telkiniai, kurių dugne formuojasi maurabraginių dumblių bendrijos
- 22.13 Natūralūs eutrofiniai ežerai su stambųjų plūdžių (*Magnopotamion*) arba vandenplūkių (*Hydrocharition*) tipo augalija
- 22.14 Distrofiniai ežerai
- 22.34 *Viduržemio jūros srities laikinos kūdros
- *Turlogai (Airija)

Tekančio vandens telkiniai

Tekančio vandens telkiniai ar jų atkarpos, kuriuose vyksta natūrali ar pusiau natūrali dinamika (mažas, vidutinio dydžio ir didelės vagos turintys) ir kurių vandens kokybė liudija, jog nėra reikšmingos žalos

- 24.221 × 24.222 Alpinės upės kartu su žoline jų pakrančių augalija
- 24.223 Alpinės upės kartu su sumedėjusių augalų bendrijomis, kurias formuoja paupinės mirikarijos (*Myricaria germanica*)
- 24.224 Alpinės upės kartu su sumedėjusių augalų bendrijomis, kurias formuoja balsvieji gluosniai (*Salix elaeagnos*)

- 24.225 Nuolat tekančios Viduržemio pajūrio srities upės su gelsvučiu vaiku (*Glaucium flavum*)
- 24.4 Lygumų ir priekalnių upės su plūduriuojančių augalų bendrijomis, kurias sudaro kurklės (*Batrachium*; = vandeniniai vėdrynai (*Ranunculus*))
- 24.52 Priekalnių upių pakrančių bendrijos su raudonstiebės baltos formuojamomis bendrijomis (*Chenopodium rubri*)
- 24.53 Nuolat tekančios Viduržemio pajūrio srities upės su (*Paspalo-Agrostidion*) bendrijomis ir apaugusios pakaitomis gluosniais (*Salix*) ir baltosiomis tuopomis (*Populus alba*)
- Ne visada tekančios Viduržemio pajūrio srities upės

VIDUTINIO KLIMATO REGIONŲ VIRŽYNAI IR KRŪMŲNAI

- 31.11 Drėgnieji Atlantinės srities šiaurinės dalies viržynai su tyru line erika (*Erica tetralix*)
- 31.12 *Drėgnieji Atlantinės srities pietinės dalies viržynai su blakstienotąja (*Erica ciliaris*) ir tyru line (*Erica tetralix*) erikomis
- 31.2 *Sausieji viržynai (visi potipiai)
- 31.234 *Sausieji pakrančių viržynai su erikomis (*Erica vagans*) ir pajūriniais dygliakrūmiais (*Ulex maritimus*)
- 31.3 *Endeminiai sausieji Makaronėzijos viržynai
- 31.4 Alpiniai ir subalpiniai viržynai
- 31.5 *Krūmynai su kalninėmis pušimis (*Pinus mugo*) ir plaukuotaisiais rododendrais (*Rhododendron hirsutum* Mugo-*Rhododendretum hirsuti*)
- 31.622 Subarktiniai karklų krūmynai
- 31.7 Endeminiai Viduržemio pajūrio srities kalnų viržynai su dygliakrūmiais

KIETALAPIŲ AUGALŲ KRŪMŲNAI (MATORALIS)

Submediteraniniai ir temperatiniai

- 31.82 Pastovios paprastojo buksmedžio (*Buxus sempervirens*) bendrijos kalkingų uolų šlaituose (*Berberidion*)
- 31.842 Kalninės prožirnio (*Genista purgans*) bendrijos
- 31.88 Paprastojo kadagio (*Juniperus communis*) bendrijos kalkinguose viržynuose arba pievose
- 31.89 *Švitrūno (*Cistus palhinhae*) bendrijos drėgnuose pajūrio viržynuose (*Junipero—Cistetum palhinhae*)

Viduržemio pajūrio srities sumedėjančių augalų matoralis

- 32.131-32.135 Kadagynai
- 32.17 *Matoralis su zizifais (*Ziziphus*)
- 32.18 *Matoralis su kilniaisiais laurais (*Laurus nobilis*)

Šiltieji Viduržemio pajūrio srities ir priešstepiniai krūmynai

- 32.216 Lauravyšnių (*Laurocerasus*) krūmynai
- 32.217 Žemaūgių karpazolių bendrijos arti skardžių
- 32.22-32.26 Visi tipai

Friganos

- 33.1 Friganos su *Astragalo-Plantaginetum subulatae* bendrijomis
- 33.3 Friganos su *Sacropoterium spinosum*
- 33.4 Kretos (Cretan) (*Euphorbiato-Verbascion*) sąjungos bendrijos

NATŪRALIOS IR PUSIAU NATŪRALIOS PIEVOS

Natūralios pievos

- 34.11 *Karstinių regionų kalkingos pievos (laibeniniai šilokynai — *Alyso-Sedion albi*)
- 34.12 *Sausų smėlynų kalkingos pievos (melsvieji kelerijynai — *Koelerion glaucae*)
- 34.2 Kalaminarinės pievos
- 36.314 Pirėnų pievos su eraičiais (*Festuca eskia*) ant silicio substratų
- 36.32 Alpinės ir borealinės pievos ant silicio substratų
- 36.36 Iberijos pievos su eraičiais (*Festuca indigesta*) ant silicio substratų
- 36.41-36.45 Alpinės pievos ant kalkingų substratų
- 36.5 Makaronėzijos kalnų pievos

Pusiau natūralios sausos pievos ir krūmų facijos

- 34.31-34.34 Stepiškosios pievos (*Festuco-Brometalia*) ant kalkingų substratų (*svarbios gegužraibinių šeimos augalų buveinės)
- 34.5 *Netikrosios stepės su varpiniais ir vienamečiais augalais (*Thero—Brachypodietea*)
- 35.1 *Rūšių turtingos briedgaurių (*Nardus*) pievos ant silicio substratų kalnų srityje (ir priekalnių srityse Europos žemyninėje dalyje)

Kietalapių medžių ganomi miškai (dehesai)

- 32.11 Miškai su kamštiniais ąžuolais (*Quercus suber*) ir (arba) akmeniniais ąžuolais (*Quercus ilex*)

Pusiau natūralios drėgnos aukštųjų žolių pievos

- 37.31 Melvenių (*Molinia*) pievos ant kreidos arba molio dirvožemio (*Eu-Molinion*)
- 37.4 Viduržemio pajūrio srities aukštųjų žolių ir meldų pievos (*Molinio-Holoschoenion*)
- 37.7-37.8 Eutrofinės aukštųjų žolių pievos
- Pelkinių guostynų (*Cnidion venosae*) būtinai užliejamos pievos

Normalaus drėgnumo (mezofitų) pievos

- 38.2 Žemumų šienaujamos pievos (pievinis pašiaušėlis (*Alopecurus pratensis*), vaistinė kraujalakė (*Sanguisorba officinalis*))
- 38.3 Kalnų šienaujamos pievos (Britanijos pievų tipai su miškiniu snapučiu *Geranium sylvaticum*)

AUKŠTAPELKĖS, ŽEMAPELKĖS IR LIŪNAI**Rūgščiosios kimininės pelkės**

- 51.1 *Aktyvios aukštapelkės
- 51.2 Degradavusios aukštapelkės (vis dar galinčios savaime atsistatyti)
- 52.1-52.2 Plokščiosios pelkės (*tikrai aktyvios)
- 54.5 Tarpinio tipo pelkės ir liulančios pelkės
- 54.6 Durpingo substrato duburiai (*Rhynchosporion*)

Kalkingosios žemapelkės

- 53.3 *Kalkingosios žemapelkės su šakotąja ratainyte (*Cladium mariscus*) ir lieknine viksva (*Carex davalliana*)
- 54.12 *Šaltiniai su besiformuojančiais tufais (*Cratoneurion*)
- 54.2 Šarmingosios žemapelkės
- 54.3 *Pionierinės alpinės formacijos iš *Caricion bicoloris-atrofuscae*

UOLĖTOS BUVEINĖS IR URVAI**Skardžiai**

- 61.1 Silicio uolienų
- 61.2 Maisto medžiagų turtingi nuobirynai
- 61.3 Viduržemio pajūrio srities vakarinės dalies ir termofiliniai alpiniai
- 61.4 Balkanų
- 61.5 Vidurio Europos silicio uolienų
- 61.6 *Vidurio Europos klintiniai

Chazmofitų augalija uolų šlaituose

- 62.1-62.1A Potipiai ant kalkingų substratų
- 62.2 Potipiai ant silikatinių substratų
- 62.3 Uolų paviršiaus pionierinė augalija
- 62.4 *Klinčių grindiniai

Kitos uolėtos buveinės

- 65 Urvai, kuriuose neleidžiama lankytis žmonėms
- Lavos laukai ir natūralūs urvai

- Jūros apsemti ar pusiau apsemti urvai
- Nuolatiniai ledynai

MIŠKAI

Natūralūs (beveik natūralūs) miškai, kuriuos sudaro vietinių rūšių aukštaūgiai medžiai. Miškuose yra jiems būdingas pomiškis ir atitinka šiuos kriterijus: reti arba likutiniai ir (arba) juose glaudžiasi Bendrijai svarbių rūšių organizmai

Temperatinės Europos miškai

- 41.11 Bukų miškai (*Luzulo-Fagetum*)
- 41.12 Epifitų turtingi bukų miškai su bugieniais (*Ilex*) ir kukmedžiais (*Taxus*) (*Ilici—Fagion*)
- 41.13 Bukų miškai (*Asperulo-Fagetum*)
- 41.15 Subalpiniai bukų miškai su klevais (*Acer*) ir rūgštynėmis (*Rumex arifolius*)
- 41.16 Bukų miškai ant kalkingų substratų (*Cephalanthero-Fagion*)
- 41.24 Ažuolų ir skroblų miškai (*Stellario-Carpinetum*)
- 41.26 Ažuolų ir skroblų miškai (*Galio-Carpinetum*)
- 41.4 *Griovų šlaitų miškai (*Tilio-Acerion*)
- 41.51 Seni acidofiliniai paprastojo ąžuolo (*Quercus robur*) miškai smėlėtose lygumose
- 41.53 Seni ąžuolų miškai su bugieniais (*Ilex*) ir unksmenėmis (*Blechnum*) Britų salose
- 41.86 Siauralapio uosio (*Fraxinus angustifolia*) miškai
- 42.51 *Kaledonijos miškai
- 44. A1–44. A4 *Pelkiniai miškai
- 44.3 *Likutiniai aliuviniai miškai (*Alnion glutinoso-incanae*)
- 44.4 Mišrūs ąžuolų, guobų ir uosių miškai prie stambių upių

Viduržemio pajūrio srities vasaržaliai miškai

- 41.181 *Apeninų bukų miškai su kukmedžiais (*Taxus*) ir bugieniais (*Ilex*)
- 41.184 *Apeninų bukų miškai su baltuoju kėniu (*Abies alba*) ir bukų miškai su kėniais (*Abies nebrodensis*)
- 41.6 Galicijos ir Portugalijos ąžuolynai su paprastaisiais ąžuolais (*Quercus robur*) ir pirėniniais ąžuolais (*Quercus pyrenaica*)
- 41.77 Bukinių ąžuolų (*Quercus faginea*) miškai (Pirėnų pusiasalis)
- 41.85 Trojinių ąžuolų (*Quercus trojana*) miškai (Italija ir Graikija)
- 41.9 Kaštainių (*Castanea*) miškai
- 41.1A × 42.17 Heleniniai bukų miškai su kėniais (*Abies borisii-regis*)
- 41.1B Ažuolų (*Quercus frainetto*) miškai
- 42. A1 Kiparisų miškai (*Acero-Cupression*)
- 44.17 Baltojo gluosnio (*Salix alba*) ir baltosios tuopos (*Populus alba*) galeriniai miškai
- 44.52 Paupiniai miškai ne visada tekančių Viduržemio pajūrio srities upių pakrantėse su pontiniais rododendrais (*Rhododendron ponticum*), gluosniais (*Salix*) ir kitais augalais
- 44.7 Rytinių platanų miškai (*Platanion orientalis*)
- 44.8 Šiltieji Viduržemio pajūrio srities paupiniai galeriniai miškai (*Nerio-Tamaricetea*) ir Pirėnų pusiasalio pietvakarinės dalies paupiniai galeriniai miškai (*Securinegion tinctoriae*)

Viduržemio pajūrio srities kietalapių miškai

- 41.7C Kretos ąžuolų (*Quercus brachyphylla*) miškai
- 45.1 Alyvmedžių (*Olea*) ir ceratonijų (*Ceratonia*) miškai
- 45.2 Kamštinių ąžuolų (*Quercus suber*) miškai
- 45.3 Akmeninių ąžuolų (*Quercus ilex*) miškai
- 45.5 Ažuolų (*Quercus macrolepis*) miškai
- 45.61-45.63 *Makaronezijos laurų miškai (*Laurus, Ocotea*)
- 45.7 *Datulių (*Phoenix*) sąžalynai
- 45.8 Dygialapių bugienių (*Ilex aquifolium*) miškai

Alpiniai ir subalpiniai spygliuočių medžių miškai

- 42.21-42.23 Acidofiliniai miškai (*Vaccinio-Piceetea*)
- 42.31-42.32 Alpiniai miškai su maumedžiais ir kedrinėmis pušimis (*Pinus cembra*)
- 42.4 Pušų (*Pinus uncinata*) miškai (*ant gipso arba klinčių substrato)

Viduržemio pajūrio srities kalnų spygliuočių miškai

- 42.14 *Baltojo kėnio (*Abies alba*) ir paprastosios eglės (*Picea abies*) miškai Apeninuose
- 42.19 Ispaninio kėnio (*Abies pinsapo*) miškai
- 42.61-42.66 *Viduržemio pajūrio srities miškai su endeminėmis juodosiomis pušimis (*Pinus nigra*)
- 42.8 Viduržemio pajūrio srities miškai su endeminėmis (Mesogean) pušimis, įskaitant kalnines (*Pinus mugo*) ir baltažieves (*Pinus leucodermis*) pušis
- 42.9 Makaronezijos pušų (endeminių) miškai
42. A2–42. A5 + 42. A8 *Endeminiai Viduržemio pajūrio srities miškai su kadagiais (*Juniperus* spp.)
42. A6 *Nariuotojo tetraklinio (*Tetraclinis articulata*) miškai (Andalūzija)
42. A71–42. A73 *Uoginio kukmedžio (*Taxus baccata*) miškai
-

II PRIEDAS

BENDRIJOS SVARBOS GYVŪNŲ IR AUGALŲ RŪŠYS, KURIŲ APSAUGAI REIKALINGAS SPECIALIŲ SAUGOMŲ TERITORIJŲ STEIGIMAS**Paaiškinimas**

- a) Kuriant nuoseklų specialių saugomų teritorijų tinklą, II priedas papildo I priedą.
- b) Šiame priede išvardytos rūšys nurodomos:
- rūšies arba porūšio pavadinimu, arba
 - visomis rūšimis, priklausančiomis aukštesniam taksonui arba nurodytai taksono daliai.
- Santrumpa „spp.“ po šeimos arba genties pavadinimo nurodo visas tai šeimai arba genčiai priklausančias rūšis.
- c) *Simboliai*
- Prieš rūšies pavadinimą esanti žvaigždutė (*) rodo, kad tai yra prioritetinga rūšis.
- Daugelis šiame priede išvardytų rūšių taip pat įtrauktos ir į IV priedą.
- Jei rūšis pateikiama šiame priede, tačiau nepateikiama IV ar V prieduose, po jos pavadinimo rašomas simbolis (o); jei šiame priede nurodyta rūšis pateikiama V priede, tačiau nepateikiama IV priede, po jos pavadinimo rašomas simbolis (V).

a) **GYVŪNAI****STUBURINIAI****ŽINDUOLIAI****INSECTIVORA***Talpidae*

Galemys pyrenaicus

CHIROPTERA*Rhinolophidae*

Rhinolophus blasii

Rhinolophus euryale

Rhinolophus ferrumequinum

Rhinolophus hipposideros

Rhinolophus mehelyi

Vespertilionidae

Barbastella barbastellus

Miniopterus schreibersi

Myotis bechsteini

Myotis blythi

Myotis capaccinii

Myotis dasycneme

Myotis emarginatus

Myotis myotis

RODENTIA*Sciuridae*

Spermophilus citellus

Castoridae

Castor fiber

Microtidae

Microtus cabrerai

*Microtus oeconomus arenicola

CARNIVORA*Canidae*

**Canis lupus* (Ispanijos populiacijos: tik į pietus nuo Duero; Graikijos populiacijos: tik į pietus nuo 39 lygiagretės)

Ursidae

**Ursus arctos*

Mustelidae

Lutra lutra

Mustela lutreola

Felidae

Lynx lynx

**Lynx pardina*

Phocidae

Halichoerus grypus (V)

**Monachus monachus*

Phoca vitulina (V)

ARTIODACTYLA*Cervidae*

**Cervus elaphus corsicanus*

Bovidae

Capra aegargus (laukinės populiacijos)

**Capra pyrenaica pyrenaica*

Ovis ammon musimon (laukinės Korsikos ir Sardinijos populiacijos)

Rupicapra rupicapra balcanica

**Rupicapra ornata*

CETACEA

Tursiops truncatus

Phocoena phocoena

ROPLIAI**TESTUDINATA***Testudinidae*

Testudo hermanni

Testudo graeca

Testudo marginata

Cheloniidae

**Caretta caretta*

Emydidae

Emys orbicularis

Mauremys caspica

Mauremys leprosa

SAURIA*Lacertidae*

Lacerta monticola

Lacerta schreiberi

Gallotia galloti insulanagae

**Gallotia simonyi*

Podarcis lilfordi

Podarcis pityusensis

Scincidae

Chalcides occidentalis

Gekkonidae

Phyllodactylus europaeus

OPHIDIA*Colubridae*

Elaphe quatuorlineata

Elaphe situla

*Viperidae***Vipera schweizeri**Vipera ursinii***VARLIAGYVIAI****CAUDATA***Salamandridae**Chioglossa lusitanica**Mertensiella luschani***Salamandra salamandra aurorae**Salamandrina terdigitata**Triturus cristatus**Proteidae**Proteus anguinus**Plethodontidae**Speleomantes ambrosii**Speleomantes flavus**Speleomantes genei**Speleomantes imperialis**Speleomantes supramontes***ANURA***Discoglossidae**Bombina bombina**Bombina variegata**Discoglossus jeanneae**Discoglossus montalentii**Discoglossus sardus***Alytes muletensis**Ranidae**Rana latastei**Pelobatidae***Pelobates fuscus insubricus***ŽUVYS****PETROMYZONIFORMES***Petromyzonidae**Eudontomyzon* spp. (o)*Lampetra fluviatilis* (V)*Lampetra planeri* (o)*Lethenteron zanandrai* (V)*Petromyzon marinus* (o)**ACIPENSERIFORMES***Acipenseridae***Acipenser naccarii***Acipenser sturio***ATHERINIFORMES***Cyprinodontidae**Aphanius iberus* (o)*Aphanius fasciatus* (o)**Valencia hispanica***SALMONIFORMES***Salmonidae**Hucho hucho* (natūralios populiacijos) (V)*Salmo salar* (tik geluose vandenyse) (V)*Salmo marmoratus* (o)*Salmo macrostigma* (o)

Coregonidae

**Coregonus oxyrhynchus* (anadrominės populiacijos tam tikruose Šiaurės jūros sektoriuose)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

Alburnus vulturius (o)
Alburnus albidus (o)
Anaecypris hispanica
Aspius aspius (o)
Barbus plebejus (V)
Barbus meridionalis (V)
Barbus capito (V)
Barbus comiza (V)
Chalcalburnus chalcoides (o)
Chondrostoma soetta (o)
Chondrostoma polylepis (o)
Chondrostoma genei (o)
Chondrostoma lusitanicum (o)
Chondrostoma toxostoma (o)
Gobio albipinnatus (o)
Gobio uranoscopus (o)
Iberocypris palaciosi (o)
**Ladigesocypris ghigii* (o)
Leuciscus lucomonis (o)
Leuciscus souffia (o)
Phoxinellus spp. (o)
Rutilus pigus (o)
Rutilus rubilio (o)
Rutilus arcasii (o)
Rutilus macrolepidotus (o)
Rutilus lemmingii (o)
Rutilus friesii meidingeri (o)
Rutilus alburnoides (o)
Rhodeus sericeus amarus (o)
Scardinius graecus (o)

Cobitidae

Cobitis conspersa (o)
Cobitis larvata (o)
Cobitis trichonica (o)
Cobitis taenia (o)
Misgurnis fossilis (o)
Sabanejewia aurata (o)

PERCIFORMES

Percidae

Gymnocephalus schraetzer (V)
Zingel spp. [(o) išskyrus *Zingel asper* ir *Zingel zingel*]

Gobiidae

Pomatoschistus canestrini (o)
Padogobius panizzai (o)
Padogobius nigricans (o)

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa spp. (V)

SCORPAENIFORMES

Cottidae

Cottus ferruginosus (o)
Cottus petiti (o)
Cottus gobio (o)

SILURIFORMES

Siluridae

Silurus aristotelis (V)

BESTUBURIAI

NARIUOTAKOJAI

CRUSTACEA

Decapoda

Austropotamobius pallipes (V)

INSECTA

Coleoptera

Buprestis splendens

*Carabus olympiae

Cerambyx cerdo

Cucujus cinnaberinus

Dytiscus latissimus

Graphoderus bilineatus

Limoniscus violaceus (o)

Lucanus cervus (o)

Morimus funereus (o)

*Osmoderma eremita

*Rosalia alpina

Lepidoptera

Callimorpha quadripunctata (o)

Coenonympha oedippus

Erebia calcaria

Erebia christi

Eriogaster catax

Euphydryas aurinia (o)

Graellsia isabellae (V)

Hypodryas maturna

Lycaena dispar

Maculinea nausithous

Maculinea teleius

Melanagria arge

Papilio hospiton

Plebicula golgus

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Coenagrion hylas (o)

Coenagrion mercuriale (o)

Cordulegaster trinacriae

Gomphus graslinii

Leucorrhina pectoralis

Lindenia tetrphylla

Macromia splendens

Ophiogomphus cecilia

Oxygastra curtisii

Orthoptera

Baetica ustulata

MOLIUSKAI

GASTROPODA

Caseolus calculus

Caseolus commixta

Caseolus sphaerula

Discula leacockiana

Discula tabellata

Discus defloratus

Discus guerinianus

Elona quimperiana

Geomalacus maculosus

Geomitra moniziana

Helix subplicata

Leiostyla abbreviata
Leiostyla cassida
Leiostyla corneocostata
Leiostyla gibba
Leiostyla lamellosa
Vertigo angustior (o)
Vertigo genesii (o)
Vertigo geyeri (o)
Vertigo moulinsiana (o)

BIVALVIA*Unionoida*

Margaritifera margaritifera (V)
Unio crassus

(b) AUGALAI**PTERIDOPHYTA****ASPLENIACEAE**

Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy

BLECHNACEAE

Woodwardia radicans (L.) Sm.

DICKSONIACEAE

Culcita macrocarpa C. Presl

DRYOPTERIDACEAE

*Dryopteris corleyi Fraser-Jenk.

HYMENOPHYLLACEAE

Trichomanes speciosum Willd.

ISOETACEAE

Isoetes boryana Durieu
Isoetes malinverniana Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

Marsilea batardae Launert
Marsilea quadrifolia L.
Marsilea strigosa Willd.

OPHIOGLOSSACEAE

Botrychium simplex Hitchc.
Ophioglossum polyphyllum A. Braun

GYMNOSPERMAE**PINACEAE**

*Abies nebrodensis (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE**ALISMATACEAE**

Caldesia parnassifolia (L.) Parl.
Luronium natans (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaeense Ard.
Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley
Narcissus calcicola Mendonça
Narcissus cyclamineus DC.
Narcissus fernandesii G. Pedro
Narcissus humilis (Cav.) Traub

- **Narcissus nevadensis* Pugsley
- Narcissus pseudonarcissus* L.
 - subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes
- Narcissus scaberulus* Henriq.
- Narcissus triandrus* (Salisb.) D. A. Webb
 - subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.
- Narcissus viridiflorus* Schousboe

BORAGINACEAE

- **Anchusa crispa* Viv.
- **Lithodora nitida* (H. Ern) R. Fernandes
- Myosotis lusitanica* Schuster
- Myosotis rehsteineri* Wartm.
- Myosotis retusifolia* R. Afonso
- Omphalodes kuzinskyana* Willk.
- **Omphalodes littoralis* Lehm.
- Solenanthes albanicus* (Degen & al.) Degen & Baldacci
- **Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

- Asyneuma giganteum* (Boiss.) Bornm.
- **Campanula sabatia* De Not.
- Jasione crispa* (Pourret) Samp.
 - subsp. *serpentinica* Pinto da Silva
- Jasione lusitanica* A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

- **Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter
- Arenaria provincialis* Chater & Halliday
- Dianthus cintronus* Boiss. & Reuter
 - subsp. *cintronus* Boiss. & Reuter
- **Dianthus marizii* (Samp.) Samp.
- Dianthus rupicola* Biv.
- **Gypsophila papillosa* P. Porta
- Herniaria algarvica* Chaudri
- Herniaria berlengiana* (Chaudhri) Franco
- **Herniaria latifolia* Lapeyr.
 - subsp. *litardierei* gamis
- Herniaria maritima* Link
- Moehringia tommasinii* Marches.
- Petrocoptis grandiflora* Rothm.
- Petrocoptis montsicciana* O. Bolos & Rivas Mart.
- Petrocoptis pseudoviscosa* Fernandez Casas
- Silene cintrana* Rothm.
- **Silene hicesiae* Brullo & Signorello
- Silene hifacensis* Rouy ex Willk.
- **Silene holzmanii* Heldr. ex Boiss.
- Silene longicilia* (Brot.) Otth.
- Silene mariana* Pau
- **Silene orphanidis* Boiss.
- **Silene rothmaleri* Pinto da Silva
- **Silene velutina* Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

- **Bassia saxicola* (Guss.) A. J. Scott
- **Kochia saxicola* Guss.
- **Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

- Cistus palhinhae* Ingram
- Halimium verticillatum* (Brot.) Sennen
- Helianthemum alypoides* Losa & Rivas Goday
- Helianthemum caput-felis* Boiss.
- **Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Roseira

COMPOSITAE

- **Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter
- **Artemisia granatensis* Boiss.
- **Aster pyrenaicus* Desf. ex DC.
- **Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.
- **Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.

- **Centaurea alba* L.
 subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal
- **Centaurea alba* L.
 subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler
- **Centaurea attica* Nyman
 subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal
- **Centaurea balearica* J. D. Rodriguez
- **Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday
- **Centaurea citricolor* Font Quer
 Centaurea corymbosa Pourret
 Centaurea gadorensis G. Bianca
- **Centaurea horrida* Badaro
- **Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.
 Centaurea kartschiana Scop.
- **Centaurea lactiflora* Halacsy
 Centaurea micrantha Hoffmanns. & Link
 subsp. *herminii* (Rouy) Dostál
- **Centaurea niederi* Heldr.
- **Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.
- **Centaurea pinnata* Pau
 Centaurea pulvinata (G. Bianca) G. Bianca
 Centaurea rothmalerana (Arènes) Dostál
 Centaurea vicentina Mariz
- **Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.
 Crepis granatensis (Willk.) B. Bianca & M. Cueto
 Erigeron frigidus Boiss. ex DC.
 Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willd.
- **Jurinea cyanoides* (L.) Reichenb.
- **Jurinea fontqueri* Cuatrec.
- **Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter
 Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.
 Leontodon boryi Boiss.
- **Leontodon sculus* (Guss.) Finch & Sell
 Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link
 Ligularia sibirica (L.) Cass.
 Santolina impressa Hoffmanns. & Link
 Santolina semidentata Hoffmanns. & Link
- **Senecio elodes* Boiss. ex DC.
 Senecio nevadensis Boiss. & Reuter

CONVOLVULACEAE

- **Convolvulus argyrothamnus* Greuter
- **Convolvulus Fernandes Pinto da Silva & Teles*

CRUCIFERAE

- Alyssum pyrenaicum* Lapeyr.
- Arabis sadina* (Samp.) P. Cout.
- **Biscutella neustricta* Bonnet
 Biscutella vicentina (Samp.) Rothm.
 Boleum asperum (Pers.) Desvaux
 Brassica glabrescens Poldini
 Brassica insularis Moris
- **Brassica macrocarpa* Guss.
 Coincya cintrana (P. Cout.) Pinto da Silva
- **Coincya rupestris* Rouy
- **Coronopus navasii* Pau
 Diplotaxis ibicensis (Pau) Gomez-Campo
- **Diplotaxis siettiana* Maire
 Diplotaxis vicentina (P. Cout.) Rothm.
 Erucastrium palustre (Pirona) Vis.
- **Iberis arbuscula* Runemark
 Iberis procumbens Lange
 subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva
- **Ionopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.
 Ionopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.
 Sisymbrium cavanillesianum Valdes & Castroviejo
 Sisymbrium supinum L.

CYPERACEAE

- **Carex panormitana* Guss.
 Eleocharis carniolica Koch

DIOSCOREACEAE

- **Borderea chouardii* (Gaussen) Heslot

DROSERACEAE

- Aldrovanda vesiculosa* L.

EUPHORBIACEAE

- **Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann
- Euphorbia transtagana* Boiss.

GENTIANACEAE

- **Centaurium rigualii* Esteve Chueca
- **Centaurium somedanum* Lainz
- Gentiana ligustica* R. de Vilm. & Chopinet
- Gentianella anglica* (Pugsley) E. F. Warburg

GERANIACEAE

- **Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter
- Erodium paularense* Fernandez-Gonzalez & Izco
- **Erodium rupicola* Boiss.

GRAMINEAE

- Avenula hackelii* (Henriq.) Holub
- Bromus grossus* Desf. ex DC.
- Coleanthus subtilis* (Tratt.) Seidl
- Festuca brigantina* (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.
- Festuca duriotagana* Franco & R. Afonso
- Festuca elegans* Boiss.
- Festuca henriquesii* Hack.
- Festuca sumilusitanica* Franco & R. Afonso
- Gaudinia hispanica* Stace & Tutin
- Holcus setiglumis* Boiss. & Reuter
- subsp. *duriensis* Pinto da Silva
- Micropyropsis tuberosa* Romero — Zarco & Cabezudo
- Pseudarrhenatherum pallens* (Link) J. Holub
- Puccinellia pungens* (Pau) Paunero
- **Stipa austroitalica* Martinovsky
- **Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz
- **Stipa veneta* Moraldo

GROSSULARIACEAE

- **Ribes sardum* Martelli

HYPERICACEAE

- **Hypericum aciferum* (Greuter) N. K. B. Robson

JUNCACEAE

- Juncus valvatus* Link

LABIATAE

- Dracocephalum austriacum* L.
- **Micromeria taygetea* P. H. Davis
- Nepeta dirphyia* (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
- **Nepeta sphaciotica* P. H. Davis
- Origanum dictamnus* L.
- Sideritis incana*
- subsp. *glauca* (Cav.) Malagarriga
- Sideritis javalambrensis* Pau
- Sideritis serrata* Cav. ex Lag.
- Teucrium lepicephalum* Pau
- Teucrium turredanum* Losa & Rivas Goday
- **Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link
- Thymus carnosus* Boiss.
- **Thymus cephalotos* L.

LEGUMINOSAE

- Anthyllis hystrix* Cardona, Contandr. & E. Sierra
- **Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge
- **Astragalus aquilanus* Anzalone
- Astragalus centralpinus* Braun-Blanquet

- **Astragalus maritimus* Moris
- Astragalus tremolsianus* Pau
- **Astragalus verrucosus* Moris
- **Cytisus aeolicus* Guss. ex Lindl.
- Genista dorycnifolia* Font Quer
- Genista holopetala* (Fleischm. ex Koch) Baldacci
- Melilotus segetalis* (Brot.) Ser.
- subsp. *fallax* Franco
- **Ononis hackelii* Lange
- Trifolium saxatile* All.
- **Vicia bifoliolata* J. D. Rodriguez

LENTIBULARIACEAE

- Pinguicula nevadensis* (Lindb.) Casper

LILIACEAE

- Allium grosii* Font Quer
- **Androcymbium rechingeri* Greuter
- **Asphodelus bento-rainhae* P. Silva
- Hyacinthoides vicentina* (Hoffmanns. & Link) Rothm.
- **Muscari gussonei* (Parl.) Tod.

LINACEAE

- **Linum muelleri* Moris

LYTHRACEAE

- **Lythrum flexuosum* Lag.

MALVACEAE

- Kosteletzkya pentacarpos* (L.) Ledeb.

NAJADACEAE

- Najas flexilis* (Willd.) Rostk. & W. L. Schmidt

ORCHIDACEAE

- **Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.
- Cypripedium calceolus* L.
- Liparis loeselii* (L.) Rich.
- **Ophrys lunulata* Parl.

PAEONIACEAE

- Paeonia cambessedesii* (Willk.) Willk.
- Paeonia parnassica* Tzanoudakis
- Paeonia clusii* F. C. Stern
- subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis

PALMAE

- Phoenix theophrasti* Greuter

PLANTAGINACEAE

- Plantago algarbiensis* Samp.
- Plantago almogravensis* Franco

PLUMBAGINACEAE

- Armeria berlengensis* Daveau
- **Armeria helodes* Martini & Pold
- Armeria neglecta* Girard
- Armeria pseudarmeria* (Murray) Mansfeld
- **Armeria rouyana* Daveau
- Armeria soleirolii* (Duby) Godron
- Armeria velutina* Welv. ex Boiss. & Reuter
- Limonium dodartii* (Girard) O. Kuntze
- subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco
- **Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana
- Limonium lanceolatum* (Hoffmanns. & Link) Franco
- Limonium multiflorum* Erben
- **Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana
- **Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.

POLYGONACEAE

- Polygonum praelongum* Coode & Cullen
- Rumex rupestris* Le Gall

PRIMULACEAE

- Androsace mathildae Levier
- Androsace pyrenaica Lam.
- *Primula apennina Widmer
- Primula palinuri Petagna
- Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE

- *Aconitum corsicum Gayer
- Adonis distorta Ten.
- Aquilegia bertolonii Schott
- Aquilegia kitaibelii Schott
- *Aquilegia pyrenaica D. C.
 - subsp. cazorlensis (Heywood) Galiano
- *Consolida samia P. H. Davis
- Pulsatilla patens (L.) Miller
- *Ranunculus weyleri Mares

RESEDACEAE

- *Reseda decursiva Forssk.

ROSACEAE

- Potentilla delphinensis Gren. & Godron

RUBIACEAE

- *Galium litorale Guss.
- *Galium viridiflorum Boiss. & Reuter

SALICACEAE

- *Salix salvifolia Brot.
 - subsp. australis Franco

SANTALACEAE

- Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

- Saxifraga berica (Beguinot) D. A. Webb
- Saxifraga florulenta Moretti
- Saxifraga hirculus L.
- Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

- Antirrhinum charidemi Lange
- Chaenorhinum serpyllifolium (Lange) Lange
 - subsp. lusitanicum R. Fernandes
- *Euphrasia genargentea (Feoli) Diana
- Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.
- Linaria algarviana Chav.
- Linaria coutinhoi Valdés
- *Linaria ficalhoana Rouy
- Linaria flava (Poiret) Desf.
- *Linaria hellenica Turrill
- *Linaria ricardoi Cout.
- *Linaria tursica B. Valdes & Cabezudo
- Linaria tonzigii Lona
- Odontites granatensis Boiss.
- Verbascum litigiosum Samp.
- Veronica micrantha Hoffmanns.
- *Veronica oetaea L.-A. Gustavson

SELAGINACEAE

- *Globularia stygia Orph. ex Boiss.

SOLANACEAE

- *Atropa baetica Willk.

THYMELAEACEAE

- Daphne petraea Leybold
- *Daphne rodriguezii Texidor

ULMACEAE

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

**Angelica heterocarpa* Lloyd

Angelica palustris (Besser) Hoffm.

**Apium bermejoi* Llorens

Apium repens (Jacq.) Lag.

Athamanta cortiana Ferrarini

**Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.

**Bupleurum kakiskalae* Greuter

Eryngium alpinum L.

**Eryngium viviparum* Gay

**Laserpitium longiradium* Boiss.

**Naufraga balearica* Constans & Cannon

**Oenanthe conioides* Lange

Petagnia saniculifolia Guss.

Rouya polygama (Desf.) Coincy

**Seseli intricatum* Boiss.

Thorella verticillatinundata (Thore) Brig.

VALERIANACEAE

Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

**Viola hispida* Lam.

Viola jaubertiana Mares & Vigineix

Žemesnieji augalai**BRYOPHYTA**

Bruchia vogesiaca Schwaegr. (o)

**Bryoerythrophyllum machadoanum* (Sergio) M. Hill (o)

Buxbaumia viridis (Moug. ex Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl. (o)

Dichelyma capillaceum (With.) Myr. (o)

Dicranum viride (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)

Distichophyllum carinatum Dix. & Nich. (o)

Drepanocladus vernicosus (Mitt.) Warnst. (o)

Jungermannia handelii (Schiffn.) Amak. (o)

Mannia triandra (Scop.) Grolle (o)

**Marsupella profunda* Lindb.

Meesia longiseta Hedw.

Nothothylas orbicularis (Schwein.) Sull. (o)

Orthotrichum rogeri Brid. (o)

Petalophyllum ralfsii Nees & Goot. ex Lehm. (o)

Riccia breidleri Jur. ex Steph. (o)

Riella helicophylla (Mont.) Hook. (o)

Scapania massolongi (K. Muell.) K. Muell. (o)

Sphagnum pylaisii Brid. (o)

Tayloria rudolphiana (Gasrov) B. & G. (o)

MAKARONEZIJOS RŪŠYS**PTERIDOPHYTA**

HYMENOPHYLLACEAE

Hymenophyllum maderensis Gibby & Lovis

DRYOPTERIDACEAE

**Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

Isoetes azorica Durieu & Paiva

MARSILIACEAE

*Marsilea azorica Launert & Paiva

ANGIOSPERMAE

ASCLEPIADACEAE

Caralluma burchardii N. E. Brown

*Ceropegia chrysantha Svent.

BORAGINACEAE

Echium candicans L. fil.

*Echium gentianoides Webb & Coincy

Myosotis azorica H. C. Watson

Myosotis maritima Hochst. in Seub.

CAMPANULACEAE

*Azorina vidalii (H. C. Watson) Feer

Musschia aurea (L. f.) DC.

*Musschia wollastonii Lowe

CAPRIFOLIACEAE

*Sambucus palmensis Link

CARYOPHYLLACEAE

Spergularia azorica (Kindb.) Lebel

CELASTRACEAE

Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.

CHENOPODIACEAE

Beta patula Ait.

CISTACEAE

Cistus chinamadensis Banares & Romero

*Helianthemum bystropogophyllum Svent.

COMPOSITAE

Andryala crithmifolia Ait.

*Argyranthemum lidii Humphries

Argyranthemum thalassophyllum (Svent.) Hump.

Argyranthemum winterii (Svent.) Humphries

*Atractylis arbuscula Svent. & Michaelis

Atractylis preauxiana Schultz.

Calendula maderensis DC.

Cheirolophus duranii (Burchard) Holub

Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub

Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub

Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen

Cirsium latifolium Lowe

Helichrysum gossypinum Webb

Helichrysum oligocephala (Svent. & Bzaww.)

*Lactuca watsoniana Trel.

*Onopordum nogalesii Svent.

*Onopordum carduelinum Bolle

*Pericallis hadrosoma Svent.

Phagnalon benettii Lowe

Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt

Sventenia bupleuroides Font Quer

*Tanacetum ptarmiciflorum Webb & Berth

CONVOLVULACEAE

*Convolvulus caput-medusae Lowe

*Convolvulus lopez-socasii Svent.

*Convolvulus massonii A. Dietr.

CRASSULACEAE

Aeonium gomeraense Praeger

Aeonium saundersii Bolle

Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.

Monanthes wildpretii Banares & Scholz

Sedum brissemoretii Raymond-Hamet

CRUCIFERAE

- **Crambe arborea* Webb ex Christ
- Crambe laevigata* DC. ex Christ
- **Crambe sventenii* R. Petters ex Bramwell & Sund.
- **Parolinia schizogynoides* Svent.
- Sinapidendron rupestre* (Ait.) Lowe

CYPERACEAE

- Carex malato-belizii* Raymond

DIPSACACEAE

- Scabiosa nitens* Roemer & J. A. Schultes

ERICACEAE

- Erica scoparia* L.
- subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb

EUPHORBIACEAE

- **Euphorbia handiensis* Burchard
- Euphorbia lambii* Svent.
- Euphorbia stygiana* H. C. Watson

GERANIACEAE

- **Geranium maderense* P. F. Yeo

GRAMINEAE

- Deschampsia maderensis* (Haeck. & Born.)
- Phalaris maderensis* (Menezes) Menezes

LABIATAE

- **Sideritis cystosiphon* Svent.
- **Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle
- Sideritis infernalis* Bolle
- Sideritis marmorea* Bolle
- Teucrium abutiloides* L'Hér
- Teucrium betonicum* L'Hér

LEGUMINOSAE

- **Anagyris latifolia* Brouss. ex Willd.
- Anthyllis lemanniana* Lowe
- **Dorycnium spectabile* Webb & Berthel
- **Lotus azoricus* P. W. Ball
- Lotus callis-viridis* D. Bramwell & D. H. Davis
- **Lotus kunkelii* (E. Chueca) D. Bramwell & al.
- **Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.
- **Teline salsoloides* Arco & Acebes.
- Vicia dennesiana* H. C. Watson

LILIACEAE

- **Androcymbium psammophilum* Svent.
- Scilla maderensis* Menezes
- Semele maderensis* Costa

LORANTHACEAE

- Arceuthobium azoricum* Wiens & Hawksw

MYRICACEAE

- **Myrica rivas-martinezii* Santos.

OLEACEAE

- Jasminum azoricum* L.
- Picconia azorica* (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE

- Goodyera macrophylla* Lowe

PITTOSPORACEAE

- **Pittosporum coriaceum* Dryand. ex Ait.

PLANTAGINACEAE

Plantago malato-belizii Lawalree

PLUMBAGINACEAE

**Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze

Limonium dendroides Svent.

**Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding

**Limonium sventenii* Santos & Fernandez Galvan

POLYGONACEAE

Rumex azoricus Rech. fil.

RHAMNACEAE

Frangula azorica Tutin

ROSACEAE

**Bencomia brachystachya* Svent.

Bencomia sphaerocarpa Svent.

**Chamaemeles coriacea* Lindl.

Dendriopterium pulidoi Svent.

Marcetella maderensis (Born.) Svent.

Prunus lusitanica L.

subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco

Sorbus maderensis (Lowe) Docle

SANTALACEAE

Kunkeliella subsucculenta Kammer

SCROPHULARIACEAE

**Euphrasia azorica* Wats

Euphrasia grandiflora Hochst. ex Seub.

**Isoplexis chalcantha* Svent. & O'Shanahan

Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer

Odontites holliana (Lowe) Benth.

Sibthorpia peregrina L.

SELAGINACEAE

**Globularia ascanii* D. Bramwell & Kunkel

**Globularia sarcophylla* Svent.

SOLANACEAE

**Solanum lidii* Sunding

UMBELLIFERAE

Ammi trifoliatum (H. C. Watson) Trelease

Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel

Chaerophyllum azoricum Trelease

Ferula latipinna Santos

Melanoselinum decipiens (Schrader & Wendl.) Hoffm.

Monizia edulis Lowe

Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.

Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

VIOLACEAE

Viola paradoxa Lowe

Žemesnieji augalai**BRYOPHYTA**

**Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)

**Thamnobryum fernandesii* Sergio (o)

III PRIEDAS

TERITORIJŲ, TINKAMŲ IDENTIFIKUOTI BENDRIJOS SVARBOS TERITORIJOMIS, ATRINKIMO IR SPECIALIŲ SAUGOMŲ TERITORIJŲ STEIGIMO KRITERIJAI**1 ETAPAS: Teritorijų santykinės svarbos įvertinimas nacionaliniu lygiu kiekvieno I priede nurodyto natūralios buveinės tipo ir kiekvienos II priede nurodytos rūšies atžvilgiu (įskaitant prioritetinius natūralių buveinių tipus ir prioritetines rūšis)****A. Teritorijų vertinimo kriterijai kiekvieno I priede nurodyto natūralių buveinių tipo atžvilgiu:**

- a) natūralių buveinių tipo reprezentatyvumo laipsnis teritorijoje;
- b) natūralių buveinių tipo užimamas teritorijos plotas viso to natūralių buveinių tipo užimamo nacionalinės teritorijos ploto atžvilgiu;
- c) nagrinėjamo natūralių buveinių tipo struktūros ir funkcijų išsaugojimo laipsnis ir atkūrimo galimybės;
- d) teritorijos vertingumo įvertinimas pasauliniu mastu nagrinėjamo natūralių buveinių tipo apsaugos atžvilgiu.

B. Teritorijos vertinimo kriterijai II priede išvardytų rūšių atžvilgiu:

- a) rūšies populiacijos dydis ir tankumas teritorijoje visų nacionalinėje teritorijoje esančių populiacijų atžvilgiu;
- b) buveinės savybių, kurios yra svarbios nagrinėjamai rūšiai, išsaugojimo laipsnis ir atkūrimo galimybės;
- c) teritorijoje esančios populiacijos izoliacijos laipsnis natūralaus rūšies paplitimo arealo atžvilgiu;
- d) teritorijos vertingumo įvertinimas pasauliniu mastu atitinkamos rūšies apsaugos atžvilgiu.

C. Pagal šiuos kriterijus valstybės narės atrenka teritorijas, kurias jos pasiūlo į nacionalinius sąrašus kaip teritorijas, tinkamas identifikuoti Bendrijos svarbos teritorijomis, atsižvelgiant į jų santykinį vertingumą kiekvieno I priede nurodyto natūralių buveinių tipo ar II priede nurodytos rūšies apsaugai.**D. Šiame sąraše nurodomos teritorijos, kuriose aptinkami prioritetinių natūralių buveinių tipai ir prioritetinės rūšys, kurias valstybės narės atrenka pagal A ir B punktuose nurodytus kriterijus.****2 ETAPAS: Į nacionalinius sąrašus įtrauktų Bendrijos svarbos teritorijų įvertinimas****1. Visos 1 etape valstybių narių identifikuotos teritorijos, kuriose aptinkami prioritetiniai natūralių buveinių tipai ir (arba) rūšys, yra laikomos Bendrijos svarbos teritorijomis.****2. Vertinant valstybių narių sąrašuose esančių kitų teritorijų svarbą Bendrijai, t. y. jų indėlį palaikant arba atkuriant I priede nurodytų natūralių buveinių arba II priede nurodytų rūšių gerą apsaugos būklę ir (arba) Natura 2000 vientisumą, atsižvelgiama į šiuos kriterijus:**

- a) teritorijos santykinį vertingumą nacionaliniu lygmeniu;
 - b) teritorijos geografinę padėtį II priede nurodytų rūšių migracijos kelių atžvilgiu ir į tai, ar ji priklauso vientisai ekosistemai, esančiai abiejose vienos ar daugiau vidinių Bendrijos sienų pusėse;
 - c) teritorijos bendrą plotą;
 - d) teritorijoje aptinkamų I priede nurodytų natūralių buveinių tipų ir II priede nurodytų rūšių skaičių;
 - e) teritorijos ekologinę vertę pasauliniu mastu atitinkamiems biogeografiniams regionams ir (arba) visai 2 straipsnyje nurodytai teritorijai, atsižvelgiant ir į jos savybių unikalaus aspekto charakteristikas, ir jų derinį.
-

IV PRIEDAS

BENDRIJOS SVARBOS GYVŪNŲ IR AUGALŲ RŪŠYS, KURIOMS REIKALINGA GRIEŽTA APSAUGA

Šiame priede išvardintos rūšys yra nurodytos:

- pagal rūšies arba porūšio vardą, arba
- pagal aukštesnį taksoną arba nurodytą taksono dalį, kuriai priklauso rūšis

Po šeimos arba genties vardo einantis santrumpa „spp.“ nurodo visas tai šeimai arba genčiai priklausančias rūšis.

a) **GYVŪNAI****STUBURINIAI****ŽINDUOLIAI****INSECTIVORA***Erinaceidae*

Erinaceus algirus

Soricidae

Crocidura canariensis

Talpidae

Galemys pyrenaicu

MICROCHIROPTERA

Visos rūšys

RODENTIA*Gliridae*

Visos rūšys išskyrus *Glis glis* ir *Eleomys quercinus*

Sciuridae

Citellus citellus

Sciurus anomalus

Castoridae

Castor fiber

Cricetidae

Cricetus cricetus

Microtidae

Microtus cabreræ

Microtus oeconomus arenicola

Zapodidae

Sicista betulina

Hystriidae

Hystrix cristata

CARNIVORA*Canidae*

Canis lupus (išskyrus Ispanijos populiacijas į šiaurę nuo Duero ir Graikijos populiacijas į šiaurę nuo 39 lygiagretės)

Ursidae

Ursus arctos

Mustelidae

Lutra lutra

Mustela lutreola

Felidae

Felis silvestris

Lynx lynx

Lynx pardina

Phocidae

Monachus monachus

ARTIODACTYLA

Cervidae

Cervus elaphus corsicanus

Bovidae

Capra aegargus (laukinės populiacijos)

Capra pyrenaica pyrenaica

Ovis ammon musimon (laukinės Korsikos ir Sardinijos populiacijos)

Rupicapra rupicapra balcanica

Rupicapra ornata

CETACEA

Visos rūšys

ROPLIAI

TESTUDINATA

Testudinidae

Testudo hermanni

Testudo graeca

Testudo marginata

Cheloniidae

Caretta caretta

Chelonia mydas

Lepidochelys kempii

Eretmochelys imbricata

Dermochelyidae

Dermochelys coriacea

Emyidae

Emys orbicularis

Mauremys caspica

Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Algyroides fitzingeri

Algyroides marchi

Algyroides moreoticus

Algyroides nigropunctatus

Lacerta agilis

Lacerta bedriagae

Lacerta danfordi

Lacerta dugesi

Lacerta graeca

Lacerta horvathi

Lacerta monticola

Lacerta schreiberi

Lacerta trilineata

Lacerta viridis

Gallotia atlantica

Gallotia galloti

Gallotia galloti insulanagae

Gallotia simonyi

Gallotia stehlini

Ophisops elegans

Podarcis erhardii

Podarcis filfolensis

Podarcis hispanica atrata

Podarcis lilfordi
Podarcis melisellensis
Podarcis milensis
Podarcis muralis
Podarcis peloponnesiaca
Podarcis pityusensis
Podarcis sicula
Podarcis taurica
Podarcis tiliguerta
Podarcis wagleriana

Scincidae

Ablepharus kitaibelli
Chalcides bedriagai
Chalcides occidentalis
Chalcides ocellatus
Chalcides sexlineatus
Chalcides viridianus
Ophiomorus punctatissimus

Gekkonidae

Cyrtopodion kotschyi
Phyllodactylus europaeus
Tarentola angustimentalis
Tarentola boettgeri
Tarentola delalandii
Tarentola gomerensis

Agamidae

Stellio stellio

Chamaeleontidae

Chamaeleo chamaeleon

Anguidae

Ophisaurus apodus

OPHIDIA

Colubridae

Coluber caspius
Coluber hippocrepis
Coluber jugularis
Coluber laurenti
Coluber najadum
Coluber nummifer
Coluber viridiflavus
Coronella austriaca
Eirenis modesta
Elaphe longissima
Elaphe quatuorlineata
Elaphe situla
Natrix natrix cetti
Natrix natrix corsa
Natrix tessellata
Telescopus falax

Viperidae

Vipera ammodytes
Vipera schweizeri
Vipera seoanni (išskyrus Ispanijos populiacijas)
Vipera ursinii
Vipera xanthina

Boidae

Eryx jaculus

VARLIAGYVIAI

CAUDATA

Salamandridae

Chioglossa lusitanica
Euproctus asper
Euproctus montanus

Euproctus platycephalus
Salamandra atra
Salamandra aurorae
Salamandra lanzai
Salamandra luschani
Salamandrina terdigitata
Triturus carnifex
Triturus cristatus
Triturus italicus
Triturus karelinii
Triturus marmoratus

Proteidae

Proteus anguinus

Plethodontidae

Speleomantes ambrosii
Speleomantes flavus
Speleomantes genei
Speleomantes imperialis
Speleomantes italicus
Speleomantes supramontes

ANURA

Discoglossidae

Bombina bombina
Bombina variegata
Discoglossus galganoi
Discoglossus jeanneae
Discoglossus montalentii
Discoglossus pictus
Discoglossus sardus
Alytes cisternasii
Alytes muletensis
Alytes obstetricans

Ranidae

Rana arvalis
Rana dalmatina
Rana graeca
Rana iberica
Rana italica
Rana latastei
Rana lessonae

Pelobatidae

Pelobates cultripes
Pelobates fuscus
Pelobates syriacus

Bufonidae

Bufo calamita
Bufo viridis

Hylidae

Hyla arborea
Hyla meridionalis
Hyla sarda

ŽUVYS

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Acipenser naccarii
Acipenser sturio

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

Valencia hispanica

CYPRINIFORMES

*Cyprinidae**Anaecypris hispanica*

PERCIFORMES

*Percidae**Zingel asper*

SALMONIFORMES

*Coregonidae**Coregonus oxyrhynchus* (anadrominės populiacijos tam tikruose Šiaurės jūros sektoriuose)

BESTUBURIAI

ARTROPODAI

INSECTA

*Coleoptera**Buprestis splendens**Carabus olímpiae**Cerambyx cerdo**Cucujus cinnaberinus**Dytiscus latissimus**Graphoderus bilineatus**Osmoderma eremita**Rosalia alpina**Lepidoptera**Apatura metis**Coenonympha hero**Coenonympha oedippus**Erebia calcaria**Erebia christi**Erebia sudetica**Eriogaster catax**Fabriziana elisa**Hypodryas maturna**Hyles hippophaes**Lopinga achine**Lycaena dispar**Maculinea arion**Maculinea nausithous**Maculinea teleius**Melanargia arge**Papilio alexanor**Papilio hospiton**Parnassius apollo**Parnassius mnemosyne**Plebicula golgus**Proserpinus proserpina**Zerynthia polyxena**Mantodea**Apteromantis aptera**Odonata**Aeshna viridis**Cordulegaster trinacriae**Gomphus graslinii**Leucorrhina albifrons**Leucorrhina caudalis**Leucorrhina pectoralis**Lindenia tetraphylla**Macromia splendens**Ophiogomphus cecilia**Oxygastra curtisii**Stylurus flavipes**Synpecma braueri*

*Orthoptera**Baetica ustulata**Saga pedo*

ARACHNIDA

*Araneae**Macrothele calpeiana***MOLIUSKAI**

GASTROPODA

*Prosobranchia**Patella feruginea**Stylommatophora**Caseolus calculus**Caseolus commixta**Caseolus sphaerula**Discula leacockiana**Discula tabellata**Discula testudinalis**Discula turricula**Discus defloratus**Discus guerinianus**Elona quimperiana**Geomaculus maculosus**Geomitra moniziana**Helix subplicata**Leiostyla abbreviata**Leiostyla cassida**Leiostyla corneocostata**Leiostyla gibba**Leiostyla lamellosa*

BIVALVIA

*Anisomyaria**Lithophaga lithophaga**Pinna nobilis**Unionoida**Margaritifera auricularia**Unio crassus*

ECHINODERMATA

*Echinoidea**Centrostephanus longispinus*b) **AUGALAI**

Į IV b priedą įtrauktos visos į II b priedą įrašytos augalų rūšys ⁽¹⁾, įskaitant žemiau pateikiamas rūšis

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium hemionitis L.**ANGIOSPERMAE**

AGAVACEAE

Dracena draco (L.) L.

AMARYLLIDACEAE

Narcissus longispathus Pugsley*Narcissus triandrus* L.

⁽¹⁾ Išskyrus į II priedo b punktą įrašytas samanas.

BERBERIDACEAE

Berberis maderensis Lowe

CAMPANULACEAE

Campanula morettiana Reichenb.

Physoplexis comosa (L.) Schur.

CARYOPHYLLACEAE

Moehringia fontqueri Pau

COMPOSITAE

Argyranthemum pinnatifidum (L. f.) Lowe

subsp. *succulentum* (Lowe) C. J. Humphries

Helichrysum sibthorpii Rouy

Picris willkommii (Schultz Bip.) Nyman

Santolina elegans Boiss. ex DC.

Senecio caespitosus Brot.

Senecio lagascanus DC.

subsp. *lusitanicus* (P. Cout.) Pinto da Silva

Wagenitzia lancifolia (Sieber ex Sprengel) Dostal

CRUCIFERAE

Murbeckiella sousae Rothm.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter

GESNERIACEAE

Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.

Ramonda serbica Pancic

IRIDACEAE

Crocus etruscus Parl.

Iris boissieri Hérinq.

Iris marisca Ricci & Colasante

LABIATAE

Rosmarinus tomentosus Huber — Morath & Maire

Teucrium charidemi Sandwich

Thymus capitellatus Hoffmanns. & Link

Thymus villosus L.

subsp. *villosus* L.

LILIACEAE

Androcymbium europaeum (Lange) K. Richter

Bellevia hackelii Freyn

Colchicum corsicum Baker

Colchicum cousturieri Greuter

Fritillaria conica Rix

Fritillaria drenovskii Dogen & Stoy.

Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler) Rix

Fritillaria obliqua Ker-Gawl.

Fritillaria rhodocanakis Orph. ex Baker

Ornithogalum reverchonii Degen & Gerv.-Bass.

Scilla beirana Samp.

Scilla odorata Link

ORCHIDACEAE

Ophrys argolica Fleischm.

Orchis scapulorum Simsmerh.

Spiranthes aestivalis (Poiret) L. C. M. Richard

PRIMULACEAE

Androsace cylindrica DC.

Primula glaucescens Moretti

Primula spectabilis Tratt.

RANUNCULACEAE

Aquilegia alpina L.

SAPOTACEAE

Sideroxylon marmulano Banks ex Lowe

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga cintrana Kuzinsky ex Willk.

Saxifraga portosantana Boiss.

Saxifraga presolanensis Engl.

Saxifraga valdensis DC.

Saxifraga vayredana Luizet

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum lopesianum Rothm.

Lindernia procumbens (Krocker) Philcox

SOLANACEAE

Mandragora officinarum L.

THYMELAEACEAE

Thymelaea broterana P. Cout.

UMBELLIFERAE

Bunium brevifolium Lowe

VIOLACEAE

Viola athois W. Becker

Viola cazorlensis Gandoger

Viola delphinantha Boiss.

V PRIEDAS

**BENDRIJOS SVARBOS GYVŪNŲ IR AUGALŲ RŪŠYS, KURIŲ ĖMIMUI IŠ GAMTOS IR NAUDOJIMUI
GALI BŪTI TAIKOMOS TVARKYMO PRIEMONĖS**

Šiame priede išvardintos rūšys yra nurodytos:

- pagal rūšies arba porūšio vardą, arba
- pagal aukštesnį taksoną arba nurodytą taksono dalį, kuriai priklauso rūšis.

Po šeimos arba genties vardo einanti santrumpa „spp.“ nurodo visas tai šeimai arba genčiai priklausančias rūšis.

a) **GYVŪNAI****STUBURINIAI****ŽINDUOLIAI****CARNIVORA***Canidae*

Canis aureus

Canis lupus (Ispanijos populiacijos į šiaurę nuo Duero ir Graikijos populiacijos į šiaurę nuo 39 lygiagretės)

Mustelidae

Martes martes

Mustela putorius

Phocidae

Visos IV priede nepaminėtos rūšys

Viverridae

Genetta genetta

Herpestes ichneumon

DUPLICIDENTATA*Leporidae*

Lepus timidus

ARTIODACTYLA*Bovidae*

Capra ibex

Capra pyrenaica (išskyrus *Capra pyrenaica pyrenaica*)

Rupicapra rupicapra (išskyrus *Rupicapra rupicapra balcanica* ir *Rupicapra ornata*)

VARLIAGYVIAI**ANURA***Ranidae*

Rana esculenta

Rana perezi

Rana ridibunda

Rana temporaria

ŽUVYS**PETROMYZONIFORMES***Petromyzonidae*

Lampetra fluviatilis

Lethenteron zanandrai

ACIPENSERIFORMES*Acipenseridae*

Visos IV priede nepaminėtos rūšys

SALMONIFORMES*Salmonidae*

Thymallus thymallus

Coregonus spp. (išskyrus *Coregonus oxyrhynchus* — anadromines populiacijas tam tikruose Šiaurės jūros sektoriuose)

Hucho hucho

Salmo salar (tik gėluose vandenyse)

Cyprinidae

Barbus spp.

PERCIFORMES*Percidae*

Gymnocephalus schraetzer

Zingel zingel

CLUPEIFORMES*Clupeidae*

Alosa spp.

SILURIFORMES*Siluridae*

Silurus aristotelis

BESTUBURIAI**COELENTERATA****CNIDARIA**

Corallium rubrum

MOLLUSCA**GASTROPODA — STYLOMMATOPHORA***Helicidae*

Helix pomatia

BIVALVIA — UNIONOIDA*Margaritiferidae*

Margaritifera margaritifera

Unionidae

Microcondylaea compressa

Unio elongatulus

ANNELIDA**HIRUDINOIDEA — ARHYNCHOBDELLAE***Hirudinidae*

Hirudo medicinalis

ARTHROPODA**CRUSTACEA — DECAPODA***Astacidae*

Astacus astacus

Austropotamobius pallipes

Austropotamobius torrentium

Scyllaridae

Scyllarides latus

INSECTA — LEPIDOPTERA*Saturniidae*

Graellsia isabellae

b) **AUGALAI****DUMBLIAI****RHODOPHYTA****CORALLINACEAE**

Lithothamnium coralloides Crouan Frat.

Phymatholithon calcareum (Poll.) Adey & McKibbin

LICHENES**CLADONIACEAE**

Cladonia L. subgenus *Cladina* (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA**MUSCI****LEUCOBRYACEAE**

Leucobryum glaucum (Hedw.) Angstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. (išskyrus *Sphagnum pylaisii* Brid.)

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE**AMARYLLIDACEAE**

Galanthus nivalis L.

Narcissus bulbocodium L.

Narcissus juncifolius Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.

Artemisia eriantha Ten.

Artemisia genipi Weber

Doronicum plantagineum L.

subsp. *tournefortii* (Rouy) P. Cout.

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley

Malcolmia lacera (L.) DC.

subsp. *gracilima* (Samp.) Franco

Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm.

subsp. *herminii* (Rivas-Martinez) Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber

subsp. *salviastrum* Schreber

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva

Dorycnium pentaphyllum Scop.

subsp. *transmontana* Franco

Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk.

Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaio (Bernis) Nieto Feliner

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau
subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes
Euphrasia mendoncae Samp.
Scrophularia grandiflora DC.
subsp. *grandiflora* DC.
Scrophularia berminii Hoffmanns & Link
Scrophularia sublyrata Brot.

COMPOSITAE

Leuzea rhaponticoides Graells

VI PRIEDAS

DRAUDŽIAMŲ GAUDYMO, ŽUDYMO METODAI IR PRIEMONĖS BEI TRANSPORTO PRIEMONĖS**a) Neatrankinės priemonės****ŽINDUOLIAI**

- Akli ar sužaloti gyvūnai, naudojami kaip gyvas jaukas
- Magnetofonai
- Elektriniai ir elektroniniai prietaisai, kurie gali užmušti ar apsvaiginti
- Dirbtinės šviesos šaltiniai
- Veidrodžiai ir kitokie akinantys prietaisai
- Prietaisai taikiniams apšviesti
- Taikikliai šaudyti naktį, kuriuos sudaro elektroninio vaizdo didintuvai arba vaizdo konverteriai
- Sprogmenys
- Tinklai, kurie yra neatrankiniai pagal jų principą arba naudojimo sąlygas
- Spąstai, kurie yra neatrankiniai pagal jų principą arba naudojimo sąlygas
- Arbaletai
- Nuodai ir užnuodytas ar anestezuojantis jaukas
- Dujos arba dūmai, naudojami gyvūnui išvaryti
- Pusiau automatiniai ir automatiniai ginklai su dėtuve, kurioje telpa daugiau nei dvi apkabos šovinių.

ŽUVYS

- Nuodai
- Sprogmenys

b) Transporto priemonės

- Lėktuvai
 - Motorinės transporto priemonės
-